

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

V. Évfolyam. 86. szám.

NEW YORK, N. Y., CLEVELAND, O., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1908. OKTÓBER 27-én.

V. Year. No. 86.

HUNGARY and HUNGARIANS.

KÖNYV MAGYARORSZÁGRÓL ÉS A MAGYAROKRÓL.

Tudtam, hogy a *Bevándorló* szerkesztőjének éles szemét el nem kerüli az a könyv, melyet a fenti cím alatt írt *W. B. Forster Borill* angol újságíró s amely a *The McClure Company* kiadásában jelent meg. S mivel a szerkesztő kilátásba helyezte, hogy kimerítő fog még írni e könyvről, szíves engedelmével én ismertetem most annak a ránk, magyarokra nézve felette értékes könyvnek a tartalmát.

Tudvalevő dolog, hogy eddig, akár rosszakarattól, akár tudatlanságból, de mindig téves dolgokat írtak írók és utazók Magyarországról és a magyarokról. *Borill* az első idegennyelvű író, aki Magyarországot, ennek történetét, alkotmányát, népeit tanulmányozta s e tanulmányok és saját megfigyelései alapján igazat törökszik rólunk az angol olvasóközönség elé tárni.

A könyvkiadó cég hirdetései szerint *Borill* munkája „utmutató” akar lenni azok számára, akik Magyarországot beutazni óhajtják. Csak egy pillantást kell azonban vetnünk a könyv gazdag tartalmára s azonnal meggyőződünk arról, hogy *Borill* minden esetre mélyebb okok indították a könyv megírására. Ő nem áruja el ugyan az okokat. De ezek majdnem kézzelfoghatóak. Az utolsó időkben ugyanis a magyar államférfiak a szokottnál sürűbben fordultak meg Angliában s az angolok mindannyiszor szíve adták vissza magyar kollégáinknak a látogatást. Ez a sürű vizitálás nem lévén egyedül művelésügyi forma, szükségessé vált, hogy az angolul beszélő világ egy kimerítő könyv útján megismerkedjen Magyarországgal és a magyarokkal.

Csak grülnök lehet azon, hogy ez így van. S hogy a könyv megíródott, most már mindenki, aki érdeklődik Magyarországról, meggyőződhet a könyv útján, hogy mi magyarok dehogy vagyunk osztrákokkal. S az angol iskolákból ezennel remélhetőleg ki fogják dobni azokat a térképeket, amelyek egy nagy folt az jelzi, hogy — „*Ausztria*” s ahol néha „*Buda-Pest*” is fel van emlíve mint egy többé-kevésbé jelentékeny — osztrák város.

Borill is felelteti ezeket a sérelmes tévedéseket, amelyekért azonban a magyarokat okozza, akik évszázadokon át csak kísérletet sem tettek a tévedések helyreállítására.

Az előszóban *Borill* köszönetet mond Apponyi Albertnek és Kossuth Ferencnek a támogatásért, amelyben könyvének megírása körül részesítettek. Apponyi Albert gróf befolyása különben nagyon is meglátszik a könyvön, amelynek 16. fejezetében ama beszéd alapján foglalkozik Magyarországról, amelyet Apponyi mondott a st. louis interparlamentáris konferencia alkalmából Magyarországról, amely beszéd tudvalevőleg nyomtatásban is megjelent.

A könyv azonban nemcsak a magyarokról szól, hanem az egyes nemzetiségekről is, amelyeknek létjogosultságát igazolni iparkodik. És itt a szerző elköveti azt a hibát, hogy a nemzetiségeket nem tárgyalja eléggé elkülönítve az anyaországtól, minek folytán a kevésbé értelmes olvasóban éppen olyan félreértéseket támaszthat, amiknek különben elejét szeretné venni. Ez a hiba már az illusztrációk sorrendjén is észlelhető. Így mindjárt az első kép a királyi várat mutatja kódós háttérben. Az előtérben pedig a Duna rakpartján néhány — pirosejkötös kofát látunk. A második kép a csorbai tavat ábrázolja, a harmadik egy tártat tavat, mindjárt utána cigányokat látunk lóháton s csak később a budapesti kortózt egy sétáló — bosnyákkal. Találkozunk még erdélyi földművesekkel, zágrábi vásáro-

sokkal s csak a legutolsó kép ábrázol egy délmagyarországi típust.

Látható tehát, hogy *Borill* minden jóakarata mellett elődjének hibájába esik: megfélemlített a *fajmagyarnak bemutatásáról*.

E hibát, bármennyire sajnálatos is, megbocsátom az írónak már azért is, mert a rendelkezésére bocsátott képek közül nem rossz szándékkal választotta ki azokat, amelyek nekünk feleltek volna meg leginkább. Ő a legfestőibbeket választotta.

A könyv e hiba dacára helyet követel minden amerikai magyar ember könyvtárában már csak azért is, hogy alkalmas legyen gyanút használassuk, ha valamelyes amerikai, vagy német „barátunk” Magyarországról közölte helyzetéről megint valami merészet találna mondani.

Sok szép dolgot találtam a könyvben és sok fájó igazságot. Így az egyik helyen ezt mondja: „*Magyarország bármily más országnál nagyobb igényt támaszthat az egyéni figyelemre s viszont egyetlen országnak sem vált ennek az egyéni figyelemnek hiánya annyira károsra, mint Magyarországnak*.” Egy másik helyen jóleső határozottsággal ezt erősíti: „*Non Ausztria teremtette a mostani Magyarországot, hanem Magyarország teremtette meg tényleg az alkotmányos Ausztriát*.”

Beszél az októberi gránapokról, még pedig igazán nemes lendülettel és főlemli, hogy mikor *Haynab* a megszállások elkövetése után meglátogatta a londoni Barclay és Perkins-féle sörgyárat, az ottani munkások megrohanták őt és alaposan elverték.

A szerző nem farkadott statisztikai adatok dögében s így hivatalos forrásból tudja meg az angol olvasóközönség, hogy Magyarországnak Horvátországgal együtt 125.402 négyzetméter földnyi területtel 19 millió, 254 ezer, 559 lakosa van, míg Ausztriának területe kisebb és lakosainak száma alig két millióval nagyobb.

A 18-ik fejezetben Magyarországról földmíveléséről és kereskedelméről beszél a szerző a legnelegőbb elismerés hangján. Különös szűk fektet annak feltüntetésére, hogy a magyar kormány sokat áll az ország mezőgazdasági kiépítésére.

Fejezeteket szánt a szerző Magyarországról gyönyörű, Budapestnek, amelyről azt írja, hogy csak végig kell járni a korzón, élvezni utcáinak tisztaságát, gyönyörű kőműveit a mérsékelt éghajlatban, a jó ivóvízben, meg kell látogatni a szép, de ócska színházakat, a gyönyörű templomokat és múzeumokat, hogy megtekinthessék az ember a város kiváló szépségével. — Sokat ír a magyar művészetéről és zenéről s úgy látszik, hogy a cigányok nótáit gyökeret vertek a szívében, mert névszerűen sorolja fel az összes cigányprimásokát. *Borill* szem meglátta a magyar festészetet és szobrászatot és dicsérte halmozza el a magyar színművészetet. Mégis megcsúszott vele a hiba, hogy a „*Falu rossz*”-t Hubay Jenővel iratja meg s hogy *Fedák Sári*t, akit a „*János vitéz*”-ben bámult meg, tót színésznek mondja.

A magyar asszonyoktól el van ragadtatva. „Minden ki nem mondott kívánságot — így írja — megcséjt a nemeslelkű magyar háziasszony, aki sokban hozzájárult a magyar jellem kialakításához s akinek erkölcsi értéke sokkal nagyobb, mint a férfiaké.” S a magyar vendégszeretet a következőkben foglalja össze: „Valaki könnyen mehet a vidékre egy-egy magyar barátjának látogatására, de nehezen szabadulhat otthon. A legelhatározottabb szív sem bír ellentánni a kedves marasztalásnak.”

Amit *Borill* a magyar közoktatásról ír, azt jó lesz az amerikai bevándorlói hatóságoknak, mely annyira szívesen sorol bennünket, magyarokat a legutóbban népek közé, figyelembe ajánlani. Az 1905. évi écenus alapján mondja *Borill*, hogy az *összlakosságunk kétszázötven százaléka ért az írás-olvasás mesterségéhez*. Erről különben legfényesebben tanuszkodik Amerika magyarsága, mely annyi kulturális intézményt teremtett s annyi magyar lapot képes fenntartani.

Az utolsó fejezetet *Magyarország jövőjének* szenteli *Borill* és e derék angol rózsiszínben látja hazánk jövőjét.

Én már régóta élek Amerikában s így csak távolról kísérhetem szemmel Magyarországot. Hajlandó volna nekem igazat adni a szerzőnek, aki azt mondja, hogy Magyarországnak nem Ausztria, hanem Németország a legnagyobb ellensége. Igaz, hogy e kijelentésen meglátszik az angol — lólab. Anglia persze első sorban Németországot gyűlöli s ezt tekintve Európában minden baj kuforrásának okozójának.

De azért *Borill* maga is belátja, hogy Magyarország újjaszületése Ausztria széthullásával fog végbemenni. Remélem, hogy ez mihamarabb bekövetkezik.

Remélem, hogy e sorok nyomán az amerikai magyarok azon lesznek, hogy közelebbről megismerkedjenek *Borill* tartalmát és értékes könyvével s remélem, hogy ezt a könyvet újabb könyvek fogják követni, amelyeknek mindegyike barátokat fog szerezni az ezeréves Magyarországnak.

LESZ-E HÁBORU?

Orosz áskálódások Magyarországra és Ausztria ellen.

Törökország most egyszerre ágaskodik kezd. Nem akarja elismerni Boszniának és Hercegovinának megtörtént bekebelezését és a kérdés elődöntésére egybehívandó európai konferenciára akarja bízni.

Törökországnak ez az ágaskodása orosz intrikákra vezetendő vissza, amely intrikákot segíti Anglia, Oroszországnak hű szövetségese, már csak azért is, mert Németország minden tekintetben azonosította magát a Balkán-kérdésben Ausztriával és Magyarországgal.

Iszvolski ur, az orosz külügyér, mintán sokat értekezett az angol kormányférfiakkal, most Berlinben van, hogy Bülow kancellárt meggyerje az európai konferencia eszméje számára.

Ha Bülow belemegy a dologba, Magyarországra és Ausztriára kényes helyzetbe jut. Achenthal külügyér ugyanis kijelentette, amint ezt lapunk egyik most heti számában említettük, hogy a berlini szerződés megszegéséről szó nem lehet, mivel a szerződés abban a pillanatban, amikor Bulgária függetlenítette magát Törökországtól s a nagyhatalmak ezt hallgatagon elismerték, végképpen elvesztette a hatályát. Ha már most a hatalmak belemennek a konferenciába, a monarchia vagy meghazudtolva önmagát, részvesz a konferencián, vagy pedig háborúba keveredik.

Bulgária és Törökország között a háború veszélye eltűnően van. Thun gróf, Ausztria és Magyarországnak szófiai követő, nagyban fáradozik a surlódások elsimításán. S egy tégnap érkezett kábelsürgöny szerint alapos a remény arra nézve, hogy Bulgária a ruméliai vasutakért kártalanítani fogja Törökországot.

A bolgár-török háború veszélye ennélfogva elmulván s mintán valószínű, hogy a nagyhatalmak alig fogják Ausztriát és Magyarországot háborúba kergetni, a nagy lárna, mely a mult hetekben a Balkán felől megindult, ma-holnap el fog esendenedni.

AZ UTOLSÓ HÉT.

A DEMOKRATÁK KEZDIK ÉREZNI A VESZTÜKET.

Ha eddig a szokottnál esendesebb volt a választási küzdelem, ugy most az utolsó héten mindakét nagy párt, a republikánus csakogy, mint a demokrata, kiküldi a legjobb embereit a politikai csatamezőre. A legnagyobb erőmegfeszítést a demokrata párt fejt ki, nyilván azért, mert érzi, hogy Amerika népe akképp fogadja Bryan Jennings Vilmost, ahogy fogadta 1896-ban és 1900-ban.

Bryan nem változott meg. Ő most is a demagogia ugyanazon fegyvereivel küzd, amelyeket tízenkét év előtt alkalmazott. Most is azzal kíván a népre hatni, hogy késhegyre megy a trusztok ellen, amelyek, minden tulkapásuk dacára, az általános nemzeti jólétnek tanulmányoságai.

Bryan nem változott meg. És mivel Bryan meg nem változott, a demokrata párt vezérpolitikusai érzik és tudják, hogy a nép sem fog megváltozni november harmadikán.

Ezért az a tullesztített erőlködés, ezért hordozzák körül a véres kardot. Ezért a vérszállás az Atlanti-óceántól a pacific-partokig: *veszélyben a haz*.

S mivel *Taft* egyénisége, *Taft* jelleme, *Taft* államférfiúi bölcsesége, *Taft* higgadtsága és *Taft* munkásbarátságára ellen nem tudnak felhozni semmit, belenyulnak a lomtárba s onnan hozzák elő a rég eltemetett mesét az imperializmus veszélyéről, amelyről még akkor sem tudtak rájleszteni a népre, amikor Roosevelt Tivadar ellen alkalmazták a józan amerikai nép általános kacagása mellett.

Nem *Taft*ot támadják, mert az ő férfias jelleméről és államférfiúi voltáról visszapatann minden támadás, hanem támadják Rooseveltet, amiért *Taft*ot ajánlotta s ezzel a támadók nézete szerint önmaga jelölte ki utódját, önmaga nevezett ki egy „*trónörökös*” a nép megkérdezése nélkül.

Herrick bíró, akit négy év előtt New York állam népe csufosan megbuktatott, amikor a demokrata párt kormányának jelölte őt, *Herrick* bíró szedte ki a lomtárból azt a dajkamesét, amelylyel manap még egy amerikai iskolagyermekket sem lehet tévutra vezetni. Ő mondta el a minap egy népgyűlésen: „*Roosevelt kinevezte az utódját a Fehér Háznál arra az időre, amíg Afrikában tigrisekre fog vadászni. Ha az ilyen gyakorlatok lábrakapnak s ha Taft azt állítja, hogy Roosevelt politikájával minden tekintetben egyetért, akkor e szabad államaink nemsokára az öreg Róma tartományaihoz fognak hasonlítani és az elnöki magas tisztiséget nem a nép fogja betölteni szabad választás útján, hanem örököltni fogják.*”

Ennyit tud mondani a demokrata párt egyik vezérpolitikus a republikánus párt elnökjelöltjéről. Nem azt vitatja, vajjon *Taft* érdemes-e az elnöki székre, nem kifogásolja sem *Taft* jellemét, sem képességeit, de még politikai irányítást sem. Egyedül az az ő aggodalma, hogy *Taft* megválasztásával az a veszély fenyegeti az Egyesült Államokat, hogy császárság, vagy királyság lesz belőlük.

S ilyen neveléses adomákkal akarják megfélemlíteni ezt a józan gondolkodású népet, amelynek intézményei örök időkre biztosítva vannak magának a népnek gondolkodása, szabadságzerete által.

Azt a kérdést kell oldatni a nép elé, vajjon melyik párt fejlesztette, emelte ennek az országnak gazdasági értékét, vajjon melyik párt politikája révén lett az ország döntő világhatalommá, vajjon melyik párt biztosította a munkásvilágnak a tisztességes megélhetést.

Ezt a kérdést a demokrata párt nem meri köczkázni. Nem meri köczkázni azért, mert tudja, hogy a nyeren-

dő válaszszaal a saját halálos ítéletet kapná meg.

Mi, amerikai magyarok tudjuk legjobban, hogy a republikánus párt politikája szaporította annyira a mi számunkat az utolsó tízenkét esztendőben. Voltunk itt a Cleveland-féle demokrata uralom alatt is egy pár ezren. De a demokraták által megteremtett viszonyok közé nem kívánkoztak ide a magyarok százezerei, akik, semhogy cseberből vederbe jussanak, inkább nyomorogtak odahaza. Mihelyt azonban McKinley megválasztásával a republikánus párt jőzön, ezútdatos gazdasági politikája jutott érvényre s mihielyt e gazdasági politika révén napról-napra újabb meg újabb ipari vállalkozások keletkeztek és ezeknek keletkezésével fokozódott kereslet mutakozott hatványozott munkabérek mellett a munkások iránt, akkor azután magából Magyarországból évente százezernél több munkásember jött át az ígért földjére, hogy a republikánus politika révén megkeresett dollárokkal ruházzák és neveljék otthonhagyott gyermekeiket, fizessék a hazai adókat, építtessék roskadozóféltben levő házaeszkáikat és vegyének földet.

Ezt a republikánus politika tette lehetővé s ilyen aranyországok fog Amerika a jövőben is bizonyulni, ha egyszerű államférfiakra, nem pedig szájhókore bízzák a jövőben is az ország sorsát. Hozzunk így van, *Taft* folytatni fogja Roosevelt politikáját, aki viszont folytatta McKinley politikáját. Ezt akarjuk mindmegganyian. És ebben látjuk zálogát annak, hogy munkánk után ismét jólétnek fogunk örvevdhetni.

Aki pedig szereti önmagát és hozzátartozóit, aki dolgozni akar és munkája után emberi életet kíván folytatni, az november harmadikán *Taft*ra és az özszes republikánus jelöltre fog szavazni. És a magyarok nem azért hagyták oda hazájukat, hogy itt tétlenül lézengjenek és koplaljanak, hogy családjaik nyomorultan élveszenek. És ez okból merem állítani, hogy minden józan gondolkodású magyar egyesülni fog november harmadikán a józan gondolkodású amerikaiakkal, hogy a republikánus párt győzelmet minél fényesebbé tegye s e párt böles gazdasági politikáját állandósítsa.

Singer Mihály.

MOLNÁR LEVELE.

Védi Savage igazgatónak ígázat.

Molnár Ferenc urnak, az „*Ördög*” szerzőjének egy levele jelent meg a *Népszavában*. E levélben a zseniális író kimutatni igyekszik, hogy *Savage* és egyedül *Savage* a jogosított bemutatója az angolba áültetett „*Ördög*”-nek.

Ez az „*Ördög*”-ügy már tulsokáig volt a napirenden. Molnár ur levele ismét napirendre hozta. S ha most — lapunk zártakor olvastuk csak Molnár ur levelét, — csak felemlítjük a levél megjelenését, ezzel kötelességszerűen bővebben fogunk még foglalkozni.

Ki kell emelnünk azonban már most, 1. hogy téves Molnár abbeli állítása, hogy az „*Ördög*” nyomtatott példányán az olvasható, hogy Valentinnak a *magyar vidéki* színpadokkal szemben van csak közcvetési joga. Ilyen megszorítás a könyvön nem olvasható s így bátran állhatott mindenki szöba Valentin ural az előadási jog megszerzése dolgában. 2. Ha Valentin nem beszélt Molnár ural a darabnak itten történetéről angol előadási dolgában, akkor Valentin becsapta Molnár urat, becsapta Konta és Fiske urakat és hazudott abban az ismeretes levélben, amelyre még visszatérünk.

nem volt ily pontosan megállapítható.

Vörös József, „tizennyéves Amerikás” atyjának, Vörös Jánosnak látogatására egy év előtt jött ki Magyarországból az Ohio állami Connorvillebe. Aztán, hogy, hogy nem? itragadt. Itt maradásában, talán, része volt annak a körülménynek is, hogy atyja megöszült, elvevén egy jóval fiatalabb, szemrevélando nőszemélyt, aki azonban mégsem volt annyira fiatal, hogy egy — előbbi házasságából származó — hajadon feánnyal ne díszkedhetett volna, és nem volt annyira szemrevélando, hogy mostohafiának a hajlandóságát meg tudta volna nyerni. Nem volt különben erre képes a leány sem, bár a családi politikának minden, ajándékokkal, apró kedveskedésekkel és más, taktikai fogásokkal erősített szála, a mostoha testvérek tervezett házasságában futott össze. A fiu nem állt kötélnek. Bányászkodva, megtakarított 60 dollárt, s egy szép napon ez összeggel megugrott a fenyegető veszedelem elől. Az Indiana állami Garybe ment. Itt érte utól végzete.

A fiu pompás vadászszeme azonnal felfedezte a Gary határában fekvő remek vadászterületeket. Egy-kettőre megváltoztatta az „engedély”-t, Kertész Pista „nagy” fegyvertárából jó puskát is akadt. Már csak a vad hiányzott. Nemsokára az is jelentkezett.

Alig ért ki hősünk az erdőbe, egy gyalogosvény két széléről, stentori „Handsup!” kiáltás kíséretében, két vadászpuska esőve meredt rá.

Hősünkben — saját szavai szerint — megfagyott a vér, amit tekintetbe véve, nem esodálkozhatunk, ha a puskaesővek tulajdonosainak, két óriási feketéknek, könnyű munkája akadt. Megmotozták és összes pénzt elvették.

Pénztelenül és munka nélkül maradt hősünk most azon töpreng, hogy „ennek a kutyá-állapotnál nem lett volna-e mégis jobb a — házasság?”

De joggal kérdezheti az olvasó, hol maradtak a „fakacsák”? Azt is elmondjuk. Előbb azonban be kell avatnunk az olvasót a vadkaesa-vadászat egyik titkába.

Nos, az igazi vadkaesa-vadász, mielőtt véres szenvedélyének kielégítéséhez fogna, fából csinál vadkaesát. Alakra, színre, az igazához hasonló. Ezeket aztán alkalmas helyen és időben vízrebozsátja, maga pedig, szájában a vadkaesa hangját mimelő fűtűlővel, szintén alkalmas helyen és időben elrejtőzik. A többi már sejtethető az olvasó. Jón az igazi vadkaesa. Éles szemével észreveszi a vizen uszkáló társát, a nem igazit, hangját is hallja, a nem igaz-

bert ne bántsátok. Bitang fráter volt nek, ha valaha el tudnám fedni, mit tett csak a mai napon is érettem Klári. Általános, vad ivóltással élték Klárit, aki szinte sugárzott a boldogságtól.

Két évvel később, mikor a Rákóczi-szobrot leleplezték, véletlenül bevetődtem az Abbaziába. Fehér Tóni ott trónolt egy sereg elégedetlen között s éppen aktuális lévén a téma, szedegette le Simon Elekről is, meg a Rákóczi-szoborról is a keresztvizet.

Nekem véletlenül eszembe jutott Klári s megkérdeztem, mi is lett az idill vége.

Fehér Tóni csufondárossan mosolygott.

— Azt hiszem, uraságod mesegyáros, meglehetősen fölösleges tehát ez a kérdés-kösdös. Klári — tudja jól — ünnepektől hősnoje a Nemzetinek, Elek ur pedig diaskoszorus képfaragó. Azt hiszem, beláthatja, hogy ennyi diésőség nem fér el egy föld alatt.

— Egymásra untak? Vagy harmadik személyek?

Az öreg Blazsovsky, aki redesen nem szól egy szót sem, csak mikor problémát kell megoldani, olyankor mondja ki az ítéletet, intett a kezével s ugy kezdett beszélni:

— Talán egy esztendeje, hogy ott voltam az Elek műtermében. Elég csinos a fogadó-szobája. Fantasztikus lótsz-virágokat ábrázolnak a villamos lámpái s négy lótsz között, fehér seilyemben ott ült Klári s amikor még könn voltam, hallottam, hogy nagyon okosan beszélnek.

Klári mondta: — Nem tartod egy kicsit bizarrnak, hogy két komoly művész-számba menő ember, mint te meg én, így lebegjünk a vizek felett?

— Nem értem sem a lebegést, sem a vizet. Ha a házasságra cözöl vele, kérlek, mondd ki határozottan. Azt hi-

zit. A sok csalafintaságnak felül és áldozatul esik.

De, hogy történetünk fonálát el ne veszítsük:

Hősünk, akit szörnyű vadászszenevédeyéből kellemetlen kalandja sem tudott kigyógyítani, másnap ismét vadászott. Ez alkalommal vadkaesára, és az előző napinál jóval nagyobb szerencsével. Egy vadvízes helyen egész csapat vadkaesát pillantott meg. No, itt az idő, most, vagy soha! Nagy elővigyázattal, hason csuszott egy pár ölet s a mikor gondolta, hogy no, most már biztos a lövés, odagyujtott. Remek lövés volt. Mint utólag, megnuytot arezczal konstataálta, tönkre lótt 6 darab — fakacsát.

H. T.

KIS TÜKÖR.

A kölesönök.

New York közvetlen közelében van egy magyarok által nagyon kedvelt plébános. Az általános népszerűség egyik igazi oka, hogy pénzes embernek tartják. Ugy látszik, nem is hiába. Ő az, aki még soha pillanatnyi pénzzavarban nem volt s ő az, akinek a pillanatnyi pénzzavarban szenvedők gyakran és reménykedve állítanak be.

A mult héten történt, hogy egy nem is valami nagyon jó ismerőse lélekszakdva rohan hozzát:

— Főur, az istenért, segítsen. Baj van a partnerommal, odavesztett 1500 dollárom, segítsen ki 40 dollárral!

A plébános roppant zavarba jött. Volt ugyanis 40 dollárja s nem akarta odaadni, mert tudta, hogy a kölesönkéről hazudott. Azt a bizonyos 1500 dollárt, ami elveszett, a kölesönkérőnek nagyapja vesztette el egy elkeseredett és irtozatos tusában az eperjesi kaszónban ferblin. Az volt az utolsó 1500 dollárja a családnak, amit azóta ez Amerikába szakadt unoka minden pénzzavar alkalmával az elvesztés dícsőségével együtt önmagának vall. Hyen módon az a rég elveszett 1500 dollár számos gyengeszívű ember tárczájából váltott ki már 10 és 20 dollárokat.

A plébános hát nagy zavarban volt. Adni nem volt hajlandó, de viszont azt restelte mondani, hogy „nem adok!” Azt pedig igazán nem mondhatta, hogy nincs.

Hanem támadt egy kitünő gondolata. Leült az írósztalához és megírt két sürgönyt és egy levelet s aztán így szólt a háta mögött lábujjhegyen ágaskodó, az írásba kukucskáló kölesönkérőhöz:

szem, elég férfinak ismersz, hogy beváltom ígéreteimet abban a percében, a melyben kívánod, ha mindjárt meg is vagyok győződve arról, hogy művészek nem való a házasság.

— Persze, hogy nem, mert akkor elmaradnak a különféle nőnemű büszkék.

— A nagy műterem pedig sok pénzt emészt — válaszolta ridegen a férfi.

— Nem szeretem a családi jeleneteket — folytatta Blazsovsky — tehát beléptem a fogadó-szobába. Mesésen kedvesek voltak mind a ketten. Csak úgy ritt le az arcukról a vidámság, hanem a szemük, az bágyadt volt és szomorú.

Jól megnéztem mind a kettőt s önkénytelenül az jutott az eszembe, miert erőlteti az az asszony a házasságot, a mikor — meg mernek rá esküdni — annyira nem szerelmes ebbe az emberbe, mint akár énbelem.

Pár hónapja találkoztam Klárral.

— Honnan jön? — kérdeztem, mert nagyon vidámnak látszott.

— Azt hiszem, a pokolból — válaszolta — tehát még az utca is mennyországna tetszik nekem. Ma végre befejezte Elek a Rákóczi-szobor Nemtőjét. Kimondhatatlanul farsztó volt az a pózolás. Tudja, aféle becsületbeli tartozásom volt, hogy mintának álljak hozzá, végre is én voltam az eredeti modellje. Mondhatom, nem gyermekjáték az ilyen állás. És hogyan kinlódozt az az ember az agyaggal! Nem mondom, portrének elég jó a kész szobor, de hol van belőle a lélek, az én lelkem!

Az öreg Blazsovsky egy pillanatra elhallgatott.

— Hol is van az a lélek? Én tudom! Itt könn a külvárosi piszkos kis szobában, amelyet műteremnek neveztek. Vagy talán nem is ott van. Elvesztett a művész-nyomorusággal együtt.

Mert vannak az életben óriási fogalomzavarok. Így — magam sem tudom biztosan, miért — a művész-nyomoruságot mindig szerelmeknek neve-

— Ezt a két sürgönyt azonnal adja fel. Az egyik Clevelandba, a másik Pittsburgba szól. Ez áll benne:

„Tíz dollárnyi tartozását sürgönyileg küldje W. F.-nek.”

— Ennek a két sürgönynek alapján maga kap 20 dollárt. Most aztán vegye ezt a levelet és menjen el R. színesshez, aki már szintén két esztendeje tartozik 20 dollárral. Attól is kap 20-at, így aztán együtt lesz a 40 dollár. No, most isten vele!

Aki sétál.

Passaic a legérdekesebb magyar telep Amerikában. Fótulajdonsága, hogy a legtöbb intelligens ember ott akad meg. Rossz nyelvek állítása szerint Magyarország összes huszárezredeinek főhadnagyi s a budapesti és kolozsvári egyetemek jogtudori termelését a passaicai „batni”-gyár nyeli el. Annyi bizonyos, hogy Passaicon minden második ember meglátszik a huszárvonás. T. i. csak egy méternyire lehet tőle járni a baloldalon. Mind, ahány csak van, a ballábával oldalt rug, hogy a kardot félreugva, jobban tudjon járni. Azért Passaicon az emberek intelligenciáját bizonyos mértékig a lábajárása adja meg. Ezzel lehet megnagyarázni, ha az ember ezt hallja:

— Ez ur, mer’ félreug!

Ezek az urak mind írkok a „batni”-gyárban. Hogy milyen nagy állás az, Passaicon a „batni”-gyárban írkoknak lenni, azt csak az tudja, aki lakott már Passaicon és nem volt írkok. Mert olyanok is vannak, bár kevesen. Az elegancia mesterei, az ünnepek hősei. Ők a családi ebédek szónokai stb.

Hát egy ilyen batni-beli írkok a minap szabadságot kapott és ünnepies öltözetben mérte végig a „dundee” nem éppen széles, ellenben konyha és egyéb hulladékokkal bőven és változatosan kitarított utcáját. Az írkok ur szintén huszár-főhadnagy volt, még pedig honvéd.

Egy Paterson-beli hölgy bement Passaicra. Meglátta az írkok-főhadnagy urat, aki valamikor még Janesi névre hallgatott és szenvedélyvel őrizte a libákat.

Rákiáltott hát:

— Hát te mi csinálsz itt, János?

S a János, aki Amerikában tanult meg magyarul s itt lett főhadnagy is, roppantul megsértődött a tegezésre. Nem is állt meg, hanem csak úgy félvállról válaszolt:

— Sétálom, sétálom, mer’ most van mikorom!

Akra.

zük. Két szegény ördögöt, akinek nincsen egyebe a gondnál, összehoz a közös nyomoruság s mindégik egyszerre talál valakit, aki átveszi az ő terhe felét.

A síró embernek mindnek esőkra áll a szája s ha kifogyunk a vigasztaló szóból, a vigasztaló esőkra appellálunk.

Istenem, akik esőkolóznak, azok szerelmek, — miután a szerelmes emberek szoktak esőkolózni — viszont pedig semmi sem csillapítja annyira az éhséget, mint az a tudat, hogy más is együtt éhezik velünk.

Akiknek a lelke annyi közös érintkezési pontban találkozik, s aki réa van szorulya, hogy a minden szurrogátumok szurrogátumával táplálkozók hónapról-hónapra, évről-évre — az csakugyan szerelmesnek érezi magát, pedig csak nyomorog s aranyak látja az aranypapírost.

Igaz, hogy olyan vaksággal vagyunk mindannyian megverve, hogy minden vakit, ami viszonylag világosabb a vak-sötétnél s így ha álomból riadva, gyujtót gyujtunk, be kell hunyunk a szemünket, akárcsak a napba néztünk volna. Az a kis méces is, ami a nyomoruság éjszakájába fényt hint, amit nagy elfoglaltságunkban örök, nagy szerelmeknek hirdétünk, csak addig a nap, a míg nem virrad, azután — azután ugy őrizük szeretettel, gyengédséggel, kimondhatatlan elfoglaltsággal az emléket, — mint a régi, rongyos kabátunkat, amelynek az a legnagyobb érdeme, hogy nem kell többé viselnünk.

Ennyi az Elek és Klári szerelmének története s ez az a bizonyos tragédia, amelyet ezimikus malicziával emleget Fehér Tóni s amely semmivel sem tragikusabb, mint az a mindennapi dolog, hogy éjjel világítanak a csillagok, sóhajtozunk utánuk, szörnyű poétikus szószagoknak tartjuk, verset is írunk róluk is, hozzájuk is — és nappal melegsünk a napsugárban s nem gondolunk a csillagokra.

AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY. Tel.: 4040 ORCHARD.

A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége tisztelettel értesíti összes vevőit, hogy az általa Amerikába importált

MAGYAR BOROK, PÁLINKANEMŰEK ÉS LIKÓRÓKRÓL

szőlő új nagy árjegyzékét most adta ki.

Levélbeli megkeresésre szívesen beküldi az árjegyzéket a válatlat new yorki kirendeltsége.

Levélczím:

LEOPOLD MOLNÁR, Pres. 200 E. 10th ST., NEW YORK CITY.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG

ALAKULT 1906. FEBRUÁR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO.

A Szövetség célja: Az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz: 515 SUPERIOR BUILDING, CLEVELAND, O.

Old Vienna Restaurant Co.

115 LENOX AVENUE, NEW YORK.

URBACH S. elnök, RUDNER S. manager.

Elsőrangú magyar konyha. — Kitünő italok. — Csigányzene.

Dr. F. C. Henry.

PERTH AMBOY REPUBLIKÁNUS POLGÁRMESTERE.

Mint mindenütt, ugy a New Jersey állambeli Perth Amboyban is érdeklődést tanusítanak a magyarok a jelenlegi politikai mozgalmak iránt. Ennek az érdeklődésnek csütörtökön adtak kifejezést egy népgyűlés alakjában, me-

nyeságárusítással kezdte meg pályafutását. Vasszorgalommal tanult, orvos lett s mint ilyen, barátja a szegényeknek. Polgártársai bizalma már két ízben küldte őt a törvényhozásba. Ott is a munkások érdekében fáradozott, az ő

lyet az ottani Magyar Republikánus Klub rendezett Kiss Sándor honfőtársunk termében. Ha a terem nem is volt tulfufova, de a jelen voltak lelkesedtek a republikánus párt jelöltjeiért s ezt a lelkesedést át fogják ültetni azokba is, akik a gyűlésen részt nem vettek.

Kellemes benyomást gyakorolt és általános tetszést keltett, hogy DR. F. C. HENRY, a republikánusok polgármestertjelöltje, akif ime, képbén is bemutatunk, megjelent a gyűlésen és személyesen is bemutatkozott a magyaroknak.

Dr. Henry megérdemli a perth amboyi magyarok támogatását. Mint szegény ir származásu szülék gyermeke,

érdeklükben nyujtott be törvényjavaslato- tokat.

Semmi kétség benne, hogy ő lesz Perth Amboy jövő polgármestere. De mi azt akarjuk látni, hogy az ottani magyarok tüntetve egyesítsék szavazatukat dr. Henryre, mint oly férfúra, aki a beléje helyezett bizalmat méltányolni tudja és méltányolni fogja.

Dr. Henry a rendnek, a törvénynek, a társadalmi békének az embere. Mint ilyen ember azon fog ő fáradozni, hogy Perth Amboyban minden ember élvezhesse a társadalmi békének áldásait.

Magyarok, legyetek dr. Henryvel s ő veletek fog lenni!

LANGER H. SÁNDOR ÉS TÁRSA

1452-3 Ave., New York.

Butor, szőnyeg, kárpitok, ágyneműek. Uj üzlet, Uj áruk, Uj elvek. LEGOLCSÓBB KÉSZPÉNZÁRAK.

CZINCZEL LAJOS ur

Homesteaden a Bevándorló részére felvehet és nyugtázhat előfizetési díjakat.

Thomas F. Burke

TEMETKEZÉSI VÁLLALKOZÓ

363 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

SEGEDY J. R. ur,

aki azelőtt Passaicon képviselte a Bevándorlót, most Scranton, Wilkesbarre és Hazleton környékén működik a Bevándorló részére. Előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van jogosítva.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadja: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Nyugat Pennsylvaniai irodánk: 334 Helen St., McKeesRocks, Pa. Irodavezető: Semsey Árpád.

Clevelandi irodánk: 4813 Portland Ave., Cleveland. Irodavezető: Braun Ferencz.

Trentoni iroda: 517 S. Broad Street. Irodavezető: Tóth Béla.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre... \$3.- Egyesült Államok egész évre... \$2.50 Magyarországi egész évre... \$4.-

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

Offices for Western Pennsylvania: 334 Helen Street, McKeesRocks, Pa. Manager: Árpád Semsey.

Cleveland offices: 4813 Portland Ave. Manager: Frank Brown.

Trenton offices: 517 S. Broad Street. Manager: Adalbert Tóth.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year... \$3.- For the United States, 1 year... \$2.50 For Hungary, 1 year... \$4.-

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

Minduntalan véres utcaiz harezoknak hírt hozza ide Budapestről a villamos szikra. Andrassy torz-szüllöttje, a választási reformról szóló törvényjavaslat ellen tüntetnek a szocialisták által vezetett munkások s e tüntetések elnyomása körül folynak odahaza az utcaiz harezok.

Jogállamban nem szokás a politikát kivinni az utcára s a szocialisták, akik jogokat követelnek, kötelesek az állam rendfenntartó jogát is respectálni. Másrészt azonban, kérdjük tiszteltet a magyar belügyminisztertől, hol panaszolja el a jog nélküli ember a báját, ha nem ott, ahol meghallgatásra számíthat: az utcán?

Az egyik budapesti lap felhívórodva beszél arról, hogy a munkások fölfegyverkezve mentek el tüntetni. Hát ez bizony baj. Hanem hát a rendőrök nem fölfegyverkezve vonultak ki a tüntetők ellen?

Egy epés kollegánk, aki arról vált híressé, hogy Molnár „Ördögét” németből fordította — németre, beleköt Zerkowitz kereskedelmi tanácsosba, a miért ez a New York American mult vasárnapi számában csak ismertette a magyar irodalmat s nem irt az amerikaiak számára magyar irodalomtörténetet.

Kifejtette, így panaszodik kollegánk, Kőlesey nevé. Hát kifejtette. Hanem ráterelte százezer amerikai olvasónak a figyelmét a magyar irodalomra. S ez a tény talán mégis csak elismerést érdemelne egy amerikai magyar újságíró részéről. Kőlesey, tudjunk, meghöcsét Zerkowitz urnak. Csak Péntek egészeltethetetlen Kőlesey iránt.

Leközlöjjük itt ezt a hazuról beérkezett hírt: „A komárommegyei Kamocsa községben a zsidó hitközség zsinagógát építtetett, amelynek felavatását mostanra tüzte ki. Minthogy rabbijuk még nincs, a szomszédos Guta község rabbiját akarták felkérni az avatásra. Kiderült azonban, hogy a gutai rabbi nem tud magyarul és németül szokta beszéleit mondani. Kamocsa község magyar érzesű zsidósága röstelte volna, ha idegen nyelven avatják fel a zsinagógát, miért is fölkérték Boross Kálmán református lelkész az avató-beszéd megtartására és egyben át is adták neki a nemzetiszínű szalaggal díszített templomkulcsot. Boross Kálmán lelkész szívesen elfogadta a meghívást és fölkölt szellemű beszédben avatta fe a templomot, méltatván a kamocsi zsidók példás hazafiságát.”

Mikor fogunk hasonló hírt küldhetni haza egy amerikai magyar telepéről? Mikor? Mi megtudnánk adni erre is a feleletet, ha a felekezeti béke kedvéért nem kellene — hallgatnunk.

AMERIKAI DOLGOK.

MAGYAR NÉPGYÜLÉS.

Kormányfő úr fog beszélni a magyarokhoz.

A new yorki magyar republikánus klub pénteken az Arlington Hallban nagy népgyűlést tart. E népgyűlésen a kormány egy tagja is fog beszédet intézni a magyarokhoz.

Felhívjuk a new yorki magyarságot a népgyűlésen való tömeges megjelenésre.

MEGINT A MOROK. Manilából jelentik, hogy Mindanao szigetén a morok megtámadták a Sheperd ültetvényes munkásait, mind bennszülöttek, és tízet megölték, négyet pedig súlyosan megsebesítettek. A katonaság már későn vette a morokat üldözőbe.

KORTESUTON. Roosevelt Tivadar összehívta a minisztertanácsot, amelynek egyetlen, de fontos tárgya volt: a választás, s elhatározták, hogy a miniszterek a választás előtti utolsó hetet a három legjobban feltett államban, Ohio, Indiana és New York államokban fogják töltetni. Root külügyminiszter Ohio és New York államokban fog beszédeket tartani. Cortelyou pénzügyminiszter New Yorkban; Meyer postaiügyi miniszter Ohioban, Marylandban, New Jerseyben és Massachusettsben; Wright és Bonaparte miniszterek Marylandban; Metcalf tengerészügyi miniszter West Virginianban, a többi miniszterek pedig Indiana államban fognak szónoklatokat tartani.

RÉMES BOSZU. Van Ingen Frigyes tanár ifju feleségével nászutra indult a Louisiana állambeli Alexandriából. A tanárt az uton, a Texas & Railway egy kocsjában a fiatal asszony egy régi imádója agyonlőtte. Van Ingemét a merénylő elől az utasok tudták megmenteni. A gyilkost, Bouve J. F.-et az utasok lefegyverezték és átadták a rendőrségnek.

ELITÉLT FORRADALMÁROK. A Texas állambeli El Pasoban az Egyesült Államok bírósága Silva Precilianot és Trevino Lecardiot, akik a mexikói forradalmároknak játszottak kezére, egytől öt évig tartható börtönre ítélté.

VÁNDOROLNAK CANADÁBA. Az Egyesült Államokból Canadába az elmúlt utolsó 9 hónap alatt 45.653 ember vándorolt ki, körülbelül két százalékkal több, mint a mult esztendő ugyanazon ideje alatt. A kivándorlók legnagyobb része farmer, akik Canada északnyugati részében telepedtek le.

KÜLÖNÖS HELYSERE. Legalább kétszáz ember jelent meg az Ohio állambeli Flushingban, hogy lássa a szép Humphries Erzsébet esküvőjét. A nagy kíváncsi közönség azonban alig hitte, hogy olyan különösen érdekes esküvőt fog látni. Mikor ugyanis a szép leányt vőlegénye, Woodward Walter az oltár elé vezette, a leány hidegvérrel hátraszólt az első vőfélynék, Lewellyn Károlynak, hogy ő álljon a vőlegény helyére, az pedig legyen vőfély. S Woodward, mit is tehetett egyebet, lett vőfély, még ha nem is örömmel. Most Flushing azon töri a fejét, hogy mi vihette a leányt arra, hogy az oltár előtt eséréljen vőlegényt.

A PÁPAI KÖVET BESZÉDE. St. Louisban egy templomszentelés alkalmával Falconio pápai delegátus is tartott beszédet, melynek tárgya, alkalomszerűleg a szesz italok elleni nagy mozgalomhoz, a mérsékletesség volt. Falconio delegátus természetesen nem beszélt közvetlen vonatkozással a fentemlített mozgalom helyességére, vagy helytelenségére, hanem azért azt megmondta, hogy a kényszerrel eddig sem lehetett s ezután sem lehet majd eredményeket elérni, mert az iszakkosság ellen a legjobb és egyetlen fegyver az erkölcös nevelés.

ÉGŐ BÁNYA. A Pittsburg-Bufferalo szénbányatársaság második számú Hazel nevű bányájában a Pennsylvania állambeli Cannonsburgban bányarobbanás történt akkor, mikor odalent 800 ember dolgozott. A bányában tűz támadt. A mentési munkálatokat azonnal megkezdték és sokat meg is mentettek, de viszont nagyobb rész odalent rekedt az égő tárnyakban, akiknek megmentésére édes-kevés remény van. Pittsburgból különvonatok mentek a helyszínre és segítséget vittek.

A KORMÁNYZÓ ELLEN. Lapunk egyik előző számában megírtuk volt, hogy az „Éj lovagjai” Rankin kapitányt meggyilkolták. Erre a hirre az Éj lo-

AMERIKAI DOLGOK.

vagjai ellen Tennessee állam kormányzója, Patterson megindította a hajsztát. A díszes lovagok most a kormányzóknak küldtek fenyegető leveleket, aki természetesen rájuk sem hederített s az Éj lovagjai ellen még szigorubb nyomozást indított meg. A kormányzó mindamellett tanácsosnak látta rendőrséggel körülvétenni magát, nehogy a lovagok beváltssák fenyegetésüket.

MAGYAR POLITIKAI KLUB.

Magyar jelölt Elizabethporton.

A New Jersey állambeli Elizabethporton honfitársaink alakítottak egy politikai klubot szeptember 12-én, melynek elnöke Pauluk I., alelnöke Baheri Bálint, jegyzője és titkára Danyovszky István, pénztárnoka Lukács Istraún. A klub, melynek már 280 rendes tagja van, ezéljau tüzte ki az elizabethporti magyarságnak egy pártaiba való tömörítését, ami, mint a tagok fennebb megírt nagy száma mutatja, nem is maradt meddő fáradozás. A klub ma, kedden este a Huszovszky és Wallisch-féle teremben tart nagy gyűlést, melyen a város politikai előkelőségei, köztük a polgármester is, vesznek részt.

Itt kell megemlítenünk, hogy Danyovszky István honfitársunkat Elizabethporton a republikánus párt városi tanácsosi állásra jelölte. Hisszük, hogy az elizabethporti magyarok minden erejükkel azon fognak dolgozni, hogy Danyovszky honfitársunk, akit a jelöléssel méltó kitüntetés ért, győztesen kerüljön ki a választási harcából.

MAGYAR POLITIKAI GYÜLÉS.

A Magyar Roosevelt-Klub Koenig S. Sámuel tiszteletére.

A New Yorki Magyar Roosevelt-Klub ma, kedden esti 8 órakor a Jefferson Hallban politikai gyűlést tart. E gyűlésen Koenig S. Sámuel honfitársunkat, New York állam belügyminiszterjelöltjét fogják ünnepélyesen fogadni. Kívánatos, hogy New York magyarsága, pártállásra való tekintet nélkül, résztvegyen azon a gyűlésen.

Mindenféle HAZAI PERES ÜGYEKET, JOGI, KATONAI, TELEKKÖNYVI ügyeket, ADÁSVÉTELI szerződéseket, VÉGREJECSETEKET, MEGHATALMAZÁSOKAT, amerikai UTLEVÉL megszerzését, FORDÍTÁSOKAT stb. gyorsan és pontosan elintézi. MAKRAY ALADAR KÖZJEGYZŐ 327 E. 13th St., New York City.

HÁZAI ÉS VASUTILEGYES VÁSÁRLÓI-BÁNYÁI PÉNZTÁR AZ ÉJ-LOVAGOKA KÜLDENI LEGBIZTOSABB ÉS LEGJOBB KISS EMIL BANKKÁRNÁL 104 SECOND AVE. NEW YORK TIZ ÉVE FENNÁLL IDŐN ARJUZEBÉSEK

DEUTSCH TESTVÉREK BANKHÁZA 319 East Houston St., New York Törvényes képviselő a legjobb hajtóvonalnak Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumen át a Cunard vonaton. Pénzküldemények továbbítására az ő házába a legmegbízhatóbb cég KÖZJEGYZŐI HIVATAL. Magyar köcsönkönyvtár, tűzbiztosított, csomagok kihozatala és ha zasszállítása. Levélcím: DEUTSCH BROS., 319 East Houston St., New York.

John Bozzuffi Bankár és Hajtózási Ügynök 1149 FIRST AVE., NEW YORK. [A 63-ik utca sarkán.] Hajtójegyeket árusít Európába és Európából. Pénzeket pontosan elküld Európa minden országába. Betétezámlákat nyit felek számára.

A NAGYVILÁGBÓL.

ROBBANÁS.

Véres katasztrófa Budapesten.

Egy vasárnap beérkezett kábelsürgöny jelentése szerint a Herezeg és Geiger-féle budapesti vegyészeti gyár pincéjében vézetes robbanás történt.

A robbanás áldozatainak számát eddig még csak megállapítani sem lehetett. Három hullát és öt sebesültet sikerült mostanáig a romok alól kihozni, a többi áldozatok még a romok alatt yannak, mert a mentési munkálatokat csak nagy elővigyázat mellett s ennélfogva lassan végezhetik. Maga a gyári épület egy romhalom s az anyagi kár is tekintélyes.

KÉSZÜLŐDÉS. Kína Amoy nevű városában nagyban folynak a készülődések az amerikai flotta fogadtatásához. Mindennap érkeznek a magasrangú kínai polgári és katonai méltóságok. Amoy igazán nagy áldozatot hoz a méltó fogadtatáshoz. A városban ugyanis az ünnepekkhez már régebben felépített csarnokokat egy rémes szélvihar elpusztította s most nagy hirtelen újra kellett építeni. A flotta pénteken érkezik Amoyba.

KEVÉS KIVÉGZÉS. Az oroszországi hivatalos statisztika szerint 1907. évben csak 627 embert végeztek ki és pedig 84 katonát és 543 polgárembert. Az újságok ennek a hivatalos statisztikának ellenében éppen kétszer annyi kivégzésről írnak.

ISWOLSKY BERLINBEN. Az orosz külügyminiszter Berlinbe érkezett, hogy ott, épp úgy, mint Párisban és Londonban, a bolgár, továbbá a boszniai és hercegovinai ügyből kifolyólag egy európai konferenzia összehívásáról tárgyaljon.

ELLENTÜNTETÉSEK. A csehnek legutóbb történt németellenes tüntetéseire most Észak-Csehországban egy eschellenes tüntetés volt a válasz, amely azonban korántsem volt oly súlyos következményekkel járó, mint az előző németellenes demonstráció. A tüntetéseket a rendőrség vérontás nélkül oszlatta szét.

AZ UJ UNIFORMIS. Az osztrák-magyar gyalogság új uniformisáról már régen folynak a tárgyalások. Mindenképpen új uniformis kellett. Hát most már van új. Elhatározták, hogy a közös gyalogságnak szürke egyenruhát adnak. Most legalább már boldog a magyar, van mire fizetni.

FORRADALOM ELŐTT. Angliában a munkanélküliek tüntetése most általános beszéd tárgya annál is inkább, mert a parlamentben az éhező munkásnép érdekében egy szocialista képviselő is felszólt. Ekkor aztán felszólt Shaw Bernard, az ismert író és körülbelül ezeket mondta: „A mai uralkodó osztály nem tud kormányozni, de mást, aki ahhoz ért, kormányozni nem enged. Képtelenek arra, hogy megtanulják azt, amit a nemzet sorsa intézőinek tudniok kell.” Shaw sötét színekkel festi Anglia jövőjét s nagy veszélyek előjelét látja a munkászavargásban. Shaw még az asszonyok jogait is sikra szállott abból az alkalomból kifolyólag, hogy három nő, akik a legutóbbi nagy tüntetés alkalmával a parlament ostromában tényleges részt vettek, háromhavi, illetve tizheti börtönre ítélt a bíróság.

ÖNGYILKOS FŐKONZUL. Az Egyesült Államoknak Európába küldött felügyelő főkonzula, McFarland C. Silas, Hamburgból Berlinbe való utazása közben egy vasuti kocsiában agyonlőtte magát.

LATKÓCZY ÖNGYILKOS. Lapunk egyik előző számában megírtuk volt, hogy Latkóczy Imre volt államtitkár, számos váltóhamisítás és sikkasztás után megszökött Budapestről. Egy hétfőn beérkezett kábelsürgöny szerint Latkóczy már kivonta magát a földi bíró keze alól, amennyiben Graetzban egy gyógyintézetben öngyilkosságot követett el.

ÁZSIAI MULATSÁG.

A perzsa előkelőségek szórakozása. Egy francia újságíró most Teheránban tartózkodik és onnét nagyon érdekes leveleket ír. Leveleinek egyikéből közöljük az alábbi passzust: Legyek-e indiszkrét és eláruljam-e, mivel szórakoznak most Perzsiá legelőkelőbb személyiségei? Jó, — elmondom. Léghajókkal szórakoznak. Ide, Teheránba is eljött híre a levegőért

való tudományos harcznak, a feltalálók szép sikereinek. Persze, repülőgépekről, vagy kormányozható léghajókról szó sincs Perzsiában. Itt ilyesmin senki sem töri a fejét. Léggömböket eregetnek fel a magasba, ez itt a mulatság. De ne higgyük ám, hogy rendes, jóravaló léggömbök, amelyek az ember fel is szállhat. Dehogy. Játékszerek ezek, amilyeneket otthon az európai városokban árulnak gyermekek részére pár filléért: kis színes gömböcskék. Az előkelő perzsa urak és hölgyek drága pénzen hozatják ezeket Európából és gyermeteik örömmel mulatnak a tréfás gömbökön, amelyek oly szépen szállának.

Erről eszembe jut az a tréfa, amelyet egy gazdag perzsa ur engedett meg a minap magának. Egy tízfecséskendő hozatott Európából. A fecskéndőt kertjében a bokrok mögött elrejtette. Meghívott vendégek előtt titokban működésbe hozták szolgálai a fecskéndőt, melynek szita-locsolóval felszerelt csővélből a víz, mint az esőzárlak, lövell ki a bokrok mögül. A vendégek elkedveltek, hogyan eshetik az eső, hiszen az ég derült, nincs rajta egy tenyérnyi felleg sem? A szolga, ki a csövet a bokorban tartotta, parancsot kapott, hogy minden vendéget jól meglocsoljon. A különös tréfával elérte a vendégszerető házigazda, hogy minden vendége csurrogó vizet, mint a kiöntött ürge.

Igy mulatnak Pedzsiában az előkelő körök.

CZINCZEL LAJOS ur Homesteaden a Bevándorló részére felvehet és nyugtázhat eltűntetési díjakat.

INDIANA államot utazza be most HÓDINKA TIVADAR dr. ur a Bevándorló számára. South Bend-i és Indiana állambeli honfitársaink szíves jóindulatába ajánjuk.

JÓ KERESÉST. Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult-bábákra szükség van. Irjon e címre: BÁBAKÉPZŐ INTÉZET 8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

J. D. Moskowitz OHIO ÁLLAM KÖZKEZVELT BANKARA ÉS HAJJÓUGYÖNKÉ. KÉT BANKHÁZ KÖZJEGYZŐI IRODA. A HAJJÓTÁRSASÁGOK TÖRVÉNYES ÜGYÖNKÉ. PÉNZKÜLDÉS LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE JÓTÁLLÁS MELETT. Alapítottatt 1898-ban. J. D. MOSKOWITZ 1441 WEST DAKOTA STREET ÉS KOSSUTH-TELEP DAYTON, OHIO.

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJJÓUGYÖZLETE — Alapítottatt 1890-ben. — Közjegyzői Iroda úgy haza, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

UJDONSÁGI UJDONSÁGI RÓTH JÓZSEF „SZENT ISTVÁN”-HOZ CZIMZETT EGYEDÜLI MAGYAR GYÓGYSZERTÁRA 125-2 UTCZA, PASSAGE N. J. Csakla itt kaphatók mindenféle hazai gyógyszerek, u. m. Mária Czell és Egrl Gyomorcsipek, Erzsébet, Lilliom, Margit és Diana krémek, ugyszintén vizek és szappanok. Purgó és Erzsébet hashajtó-pilulák, Erzsébet-golyók, Sóborzsekek, Bajuszkes és pedrő, valódi Brillantin és Kelodont fogtisztító, Hunyadi János keserűvíz. Kaphatók továbbá valódi Róth-féle csusz és rheuma-kenőcsök és haj-növesztő. Mindenféle hazai gyógyteák és gyógyszerök eszedül raktára. Vidéki megrendeléseket SAJÁT KÖLTSÉGEMEN szállítok.

Hazai Dolgok.

Tábornok és hordár.

BUDAPEST. Kedves jelenetek volt minap szentannya a Ferencz-keresztélyi közönség, mely a mi liberális és demokratikus felfogás dolgában meglehetősen elmaradt a osztályokkal tekintetelített társadalmi viszonyaink között egy hat, mint egy mosolygó, derült oázis. Öszbeborult, bizonyos bajszú öreg hordár, melle telekva vitézi medállal és ordoval, bóbiskolva gunnyasztott a Központi-kávéház terraszán előtt, melyről behordták már a főváros nyári életének vegetációját jelző néhány cserép illettveny. Talán az őszi napsugár szelid melege régi emlékeket csal elő a jó öreg lelkében, gondolata elmult időkre szállt vissza, amikor még ifjú izmain megfeszült az unifornis s barna fürtös feje fölött fűtyölve suhant el a golyós szele. Észre sem vette, amint az utca túlsó feléről egyszerre aranygalléros, dallás törzisztiszt tűnt fel, büszkén csörtetve kardját s követve a közönség irigy tekintetétől, akinek mellére simuló waffenrockja elárulta a tábornoki magas rangot. Csak akkor tekintettek egymásra, amikor már a tábornok portepéje csaknem surolta a szegény zsidó hordár foltos zubbonyát, aki alázatos meghajlással, kopott piros sipkáját földig lekapva névözölte a mellette elhaladó excelezniás uraságot. Egy pillantás s a hordár és tábornok egymásra ismertek s a következő percében már jóvialis, férfas kézzorítás ujtotta fel közöttük a régi ismeretséget, nagy álmélkodására az ily látványhoz nem szokott utcai tömegnek, akik közül akadtak, akik felismerték a magasan rangú törzisztisztben a budapesti előkelő körök népszerű alakját, a közös hadsereg egyik legkiválóbb tábornokát, a tudvalegyleg szintén zsidó származású Schweitzer Ede vezérőrnagyot. Azt azonban kevesen sejtették, hogy a derék katonának ez a fesztelenségében is férfas és minden előfeltől ment viselkedése tulajdonképpen annak a régi bajtársi viszonyinak a honorálása, a mely őt a szemüveg, szürke hadiállal több mint negyven év előtt összehozta, akivel annak idejében együtt szolgált az Erzherszog Ferdinand von Este ezredben, s akinek a ma már deresfejú, de még mindig dallás tábornok, ki elért magas katonai rangját maga is altszázadossal kezdte, közvetlen főlebbvalója volt a bécsi Alsér-kaszárnyában, miután ezt a bajtársi viszonyt a közigazgatási utkövet vékeresztése is megpecsételte. Igaz, hogy az öreg Fleischmann sem amolyan közönséges hordár, egyéb kétségtelen jó tulajdonságaitól eltekintve, már csak azért sem, mert véletlenül dögzagdag ember és tökéletes, aki egyáltalán nincs rászorulva erre a mesterségre, s csak passzióból űzi azt, mert neki annyi a Ferencz-keresztélyi régi, meghitt sarkán sütkérezni, mint más szerencsés halandóknak a Rivierán poeokolni a pénzt és időt. De azért mily sok gögös nagyr van, aki fagyos fitymálással halad el egykori ifjúkori pajtásai előtt, akiket az élet maga alá tiport, félne feltekinteni rájuk, nehogy felismerésükkel kompromittálják és mily kevés azoknak a vagyon hiú fénye által el nem kápráztatott böles embeereknek a száma, akik a szerencse véletlen kedvézése után is hívek maradnak régi hivatásukhoz, évek óta betöltött becsületes munkakörüköz, mint az öreg Fleischmann, a 226-os, aki bár gondtalanul élhetne, szelid humorral hordja ma is könnyelmű és megszorult diákok felöltőit a zalogházakba s hűségesen számol be a rábizott kék és sárga cseblákkal.

Üngyilkos piarista.

BUDAPEST. Óbudán, az irlgalmesrend vöröstéglá épületében minap éjszaka üngyilkos lett egy fiatal szerzetes. Az életuntat Bárdos Györgynek hívják, Bárdos Pongrácz tiszakész-i egyházi tanító fia és mindössze huszonkét esztendő. Két éve lépett be a szerzetbe, eleinte a patikában foglalkoztaták, szeptember óta pedig az egyetem teologiai fakultását látogatta. A végzetes este nyolcz órakor még részt vett a közös vacsorán, nagyon vidám volt, elbeszélgetett a társaival, a főnökkel, majd kilencz órakor, azzal, hogy tanulmányolva van, visszavonult a szobájába. Mire szobatársa, akivel igen jó barátságban volt, szintén nyugovóra tért, már mélyen aludt. Reggel négy órakor Bárdos szobatársa nagy hörgésre ébredt. Felrúta Bárdost, akinek ekkor már véresen tájékozott a szája, majd jelentette a dolgot a rendházi gondnoknak, aki orvosokért küldött. Dr. Muesz és dr. Shilling orvosok elein-

te azt hitték, hogy a fiatal embernek epileptikus rohamai vannak. Csak később derült ki, hogy az életunt veronált ivott. Az ágy melletti éjjeli szekrényben meg is találtak egy huszonöt grammos veronál-dobozt üresen. Az ellenmérgek nem segítettek, a fiatal ember déiben meghalt. Üngyilkosságának okairól több verzió kering, valószínű, hogy betegsége miatt vált meg az életől.

Agyonlőtt leány.

BUDAPEST. A büntetőtörvényszék esküdttörvényszék Zsitvay Leó elnökleite alatt minap tárgyalta Ujvári Béla du napentele magánzó szándékos emberölési bűnügyét. Ujvári Béla, akinek elmebeteg felesége 1904. év eleje óta a balassagyarmati Mária Valéria kórház elmeosztályán ápolás alatt áll, harmadfél évvel ezelőtt rávette az akkor 17 éves Hoffmann Juliskát, hogy költözzék hozzá s legyen gyermekeinek istápolója. Megígérte neki, hogy elvállalja majd a feleségétől s öt nőül veszi. A leány kézpénzül vette Ujvári Béla ígéreteit s viszonyt kezdett vele. Ujvári, hogy a leány szerelmét honorálja, megvette őzt. Brackó Imrénével, annak újpesti Tavasz-utca 32. sz. alatti házat s azt Hoffmann Juliska anyjának nevére íratta. Ujvári Béla ezután a fővárosba költözött gyermekeivel és Hoffmann Juliskával. Ez utóbbi nemsokára megbetegedett s kórházba került, ahol veszedelmes műtéten ment keresztül. A kórházat 1807. év karácsony táján hagyta el s egy ideig Dunapentelén tartózkodott, majd a fővárosba jött s itt Beregi Pálnél lakott az Aggteleky-utca 15. számú házában. Az 1907. év elején Ujvári Béla és Hoffmann Juliska megismerkedtek Erdői Béla postatisztivel, aki megtudva, hogy a leányt Ujvári nem veheti nőül, megkérte Hoffmann Juliska kezét. Ujvári ez időtől fogva feltékenységgel üldözte a leányt s több ízben hangoztatta, hogy úgy Hoffman Juliskát, mint Erdői Bélát kivégzi. Ez a fenyegetés ideg-beteggé tette a szerencsétlen leányt, aki ezután már kísértet nélkül nem is mert kimeni az utcára, mert félt Ujvári fenyegetésétől. Ez év május 5-én, miután előző napon sem Hoffmann Juliskát, sem Erdőt nem találta meg, felkereste Ujvári a leányt Tóth Istvánnak Aréna-ut 72. szám alatti lakásán s itt ismét fenyegetni kezdte, hogy halállal lakol, ha nem tér vissza hozzá. A leány elutasította. Erre Ujvári revolvért rántott, s Czímmer Erzsébet, Hoffmann Juliska barátnője ezt észrevéve, le akarta fogni a kezét. Hoffmann Juliska menekülni akart, de Ujvári utóléte s rálőtt. A leány nyomban összeesett s meghalt. Az elfogott Ujvári fölötte már egy ízben tartott főtárgyalást az esküdttörvényszék, de ítélet nem került a sor, mert a vádlott elmeállapotának megvizsgálása céljából a bíróság a főtárgyalást elnapolta. A törvényszéki elmeorvoszakértők a vádlottat épelméjűnek jelentették ki. A mostani tárgyaláson az esküdttörvényszék több mint 20 tanút hallgatott ki ezen bűnügyben. A vádlott azzal védekezett, hogy annyira izgatott volt, hogy nem tudta, mit csinál.

Az esküdttörvényszék az esküdtek verditje alapján felmentő ítéletet hozott, amely jogerőre emelkedett.

Rabló fiú.

ARAD. Lelkes Ferencz miniszteri számvizsgáló minap délután megjelent a rendőrségen és feljelentést tett egy kilencz esztendő gyermek ellen. Hét esztendő fiacskája déltájban a Deák Ferencz-utczán ment végig. Egyszerre eleje toppant egy kilencz-tíz esztendő fiú, aki minden szóváltás nélkül derékon kapta a miniszteri tisztviselő gyermekét, földre teperte és zsebéből három koronát tartalmazó erszényét elrabolta. Az utczán járók nem léptek közbe, mert azt hitték, hogy két csintalan gyermek verekedik. A rendőrség nyomoz a kis rabló után.

Megnyomorított gyermekek.

ARAD. A gurbai eljáróság gyermeknyomorítás miatt mindenféle körözötteti most egy vándorcirkusz tulajdonosát. Az életuntult embernek az a bűne, hogy a szegényebb szülőktől pár forintért megvette gyermekeiket, akiket aztán mindenféle kinnzással cirkuszi produkciókra nevelt ki. Az alkalmatlan emberanyagot aztán uton-utfélen elhagyta a lelketlen ember. Ily módon mintegy husz gyermek fordult meg a cirkuszigazgató keze között. A felháborító embervásárra úgy jött rá a hatóság, hogy a napokban a gurbai temetőben egy lerongyolódott vak leányt találtak, aki magát Szász Mariska tizenhétéves leánynak mondta. A leány, akinél okiratok nem voltak, sirva mondta el tragédiáját.

— Én — ugymond — egy cirkusz-társulatnak voltam tagja az idén májusig. A cirkusz tulajdonosa Szász István, akinek a felesége Matyelka Róza. Tizenhétéves koromig azt hittem, hogy ők az én szüleim, de azután fölvilágosítottak, hogy ők piczi korbomban megvettek a szüleimtől; de nemcsak en nem vásároltak meg, hanem még vagy husz gyereket, akiket elhagytak akkor, ha már tönkretették és használni nem tudták. Engem arra használtak fel, hogy a mellemen tüzes vasat kalapáltak. A tavaszon Brádón egy tüzes szikra a szememet kiégte; akkor Szászék beadtak a nagyváradi kórházba s elhagytak. Ma sem tudom, hogy hova tűntek el. Azt sem tudom, hogy kik az igaz szüleim.

Szász István ellen köröző-levelet bocsátott ki a hatóság.

Elhunyt főrend.

BALASSAGYARMAT. Majthényi László, a főrendház örökösjege tagja, nyolczvannolczéves korában meghalt.

Id. báró Majthényi László 1820. december 22-én született. Korán tett részt a közügyekben és a negyvenes évek küzdelmei alatt az ökonervatív párthoz szított; ennek elveit vallotta a szabadságharcz alatt is. Az alkotmányos élet ujjábrúrdésével mint honti főispán jelent meg a főrendiházban és egyik vezérszónoka volt a felirati pártnak. Atmenetileg Nyitramegye ügyeit is vezette. A főrendiházban mindig előkelő szerepet vitt és főleg közigazgatási kérdésekben szóltal fel. A honti ellenzék több évtizedig hevesen küzdött ellene. Tisza Kálmának a miniszterelnökségről való lemondása után ő is csakhamar felmentését kérte. 1852. óta kamarás, 1872. óta valóságos belső titkos tanácsos és 1882. óta a Szent István-rend középkeresztése volt.

Rablás fényes nappal.

BEREGSZÁSZ. Mióta esendőrség teljesít nálunk szolgálatot, — írja a „Bereg” — azóta ilyesmit is meg kelle ernünk; a városnak ugyszólván egyik legfoglalmasabb utczájában, az Árpád-utczában, közel a piaczhoz, fényes nappal sátoros cigányok erővel behatoltak az egyedül otthonlevő özt. Snitzernéhez s kirabolták. A szegény asszony hiába kiabált segítségért, mert a cigányok még ütlegelték is, esendőrnem jelent meg a láthatáron, de még a közelben dolgozó munkások sem siettek segítségére. Ezt látva a cigányok, egész vígan léptek el az elrabolt holmival. Ez az eset még inkább megerősíti a város polgárságát ama tapasztalatában, hogy a esendőrségi intézmény amily megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a vidéki vagyon- és személybiztonság körül, épp annyira nem megfelelő a városok belső szolgálatteleiére. A hiba nem a esendőrköben, hanem merev szolgálati szabályzatukban van, amely a vidéken nagyon jól bevállik, de belső szolgálat teljesítésére nem alkalmas. Hir szerint a város tanácsa már lépéseket tett arra nézve, hogy a esendőrséggel a szerződés felbontassák és a régi rendőrvilág állítassák vissza.

A kisbíró halála.

CZINKOTA. Nagy legény volt a nagyítészéről nevezetes Czinkótán a falu kisbírája, Mészáros Pál. Egy vándor színészársaság színelőadást rendezett nemrége a faluban. A kisbíró nagyon nyótlannak találta az előadott darabot és hangos közbekiáltásokkal zavarta az előadást, majd verekedni kezdett. Erre Reizer Gyula iparos a fejéhez vágott egy poharat, a vendéglős pedig felpofozta a garázda kisbíró. Mészáros Pál sérüléseibe másnap belehalt. A pestvidéki törvényszék dr. Baumfeld Lajos védelme után az önvédelem esetét beigazoltak látta s mind a két vádlottat felmentette.

Lelkészszerelésztés.

DEBRECZEN. Eröss Lajos püspök-ké választásával egy református teologiai tanári, Kiss Albert halálával pedig lelkesí állás üresedett meg a debrecezeni református egyháznál. Az utóbbi állásra Balthazár Dezső hajduböszörményi esperest, volt püspökjelöltet, óhajítja a hívek nagy része megválasztani.

Esterházy volt kormányzója.

GYÖR. Szenzációs sajtópör tárgyalását kezdte meg minap az itteni esküdtszék, melynek főszereplője Haller József udvari tanácsos, az Esterházy hercegi uradalomnak minden nyugdíj-igény nélkül csak most elbocsátott volt jószágkormányzója.

Haller Józsefet évek óta folytonosan vehemens hangon támadja a soproni „Radikál” című lap, mely a darabont-időkből igen ismert a Dumántul. Ennek a lapnak egy borbélymester, Zsombor Géza a kiadója, aki azért alapította ezt

aport, hogy szereplő egyéniséggé ugynevezett kisvárosi hírességgé nője ki magát. Ez sikerült is neki. Felkavarata ez az ember az egész soproni közvéleményt, kamarai elnökké is megválasztatta magát, míg végre a darabont-idők letűntével ő is letört. Azóta vak gyöllölettel szórja rágalmaait az összes soproni közéleti vezetőférfiakra. A győri esküdtszék minden ciklusában 4—5 sajtópörrel szerepel a „Radikál”, s hol Ráth Gyula, a felelős szerkesztő, hol Zsombor Géza, a kiadó ül a vádlottak padján.

Haller Józsefről azt írja Zsombor lapja ez évi márczius 29-iki és április 5-iki számában, hogy hitvány gazember, vagyonát nem tisztességes uton szerze- te, pénzéhez, kegyetlen vérszipok, aki a közélet mételye.

Becsületsértés és rágalmazásért indított sajtópört a közleményekért a „Radikál” ellen Haller József.

A tárgyaláson Zsombor állításai valódiságának bizonyítására számos tanu kihallgatását kéri, köztük báró Fejérvári, Kristóffy, báró Bánffy Dezső és Esterházy herceg kihallgatását is.

Bizonyításul előadja, hogy Haller jogtalanul bitorolta éveken át a doktor címet, ugyszintén a „libili” nemesi előnevet is. Mint az adókövető bizottság elnöke, ügyvédi minőségben feleket képviselt, 4000 koronát fizetett, melyet okmánynyal bizonyít, hogy Kapuvár díszpolgárrá választotta. Az egyezés a választás előtt lett megkötve. Bizonyítani kívánja, hogy a kir. tanácsos-ságot báró Bánffytól ugy szerzte meg, hogy a néppárti választókat befolyásolta, a kormányparti jelöltre szavaztatta le. Az udvari tanácsosságot a Fejérvári-kormánytól kapta meg. Bizonyítani tudja, hogy mint falusi ügyvéd került a hercegi uradalom jószágkormányzó székébe s daczára, hogy 8000, majd 12.000 korona fizetést húzott,

csak rövid 6—7 év után, amikor most fegyelmi uton elbocsátották, vagyona többet tesz ki egy félmilliónál. A kis-martoni kaszinóból hamis kártyázásért kiűtötték s csak azért nem lett nyilvánosan kigolyózva, mert kézadással megfogadta, hogy többé a kaszinóba nem megy. Ezt meg is tartotta, míg a kaszinó elnöke ki nem halt. Bizonyítani kívánja, hogy ügyvédi minőségben a kisemberek százeit juttatta koldusbotra, s reáfeküdt Sopron vármegye egész közéletére. Sógórat árszakéki elnöknek, apósát pedig alispánnak választotta a legnagyobb preszióval. Egy uradalmi alkalmazottat, mert lutheránus leányt vett nőül, lecsapatott s az eről szóló írást akkor kézbesítette neki, mikor az esküvőjéről, a templomból kijött. A hercegi uradalom 12 millió kölcsönét a maga hasznára ugy aknáza ki, hogy előnyösebb feltételt visszautasítva, 3,7 százalékra, azzal a bankkal bonnyoltotta le az ügyletet, amely őt igazgatósági tagjává választotta.

A bíróság a bizonyítást csupán az okmányok felovásására rendelte el, a tanu kihallgatását azonban mellőzte. Magánvándló rágalomnak minősíti Zsombor állításait s hosszabb beszédben védekezett a vádak ellen.

Kés a gyermek kezében.

HAJDUBÖSZÖRMÉNY. Egy kilenczéves fiú a kezében levő késsel halálosan megsebesítette játszótársát. Seres Dániel hajduböszörményi csizmadia kilenczéves Gyula fia a tizenegy-éves Kovács Imrével játszott. A fiuk játék közben összezeszek s a kilenczéves Seres Gyula ugy mellbeszurta Kovács Imrét, hogy a kés a tődején keresztüthalalt. A kis fiú haldoklik.

Borzalmas családi dráma.

LIPTÓSZENTMIKLÓS. A város-hoz közelfekvő Deményfaluban borzalmas családi dráma történt. Lof nevű timár magukra hagyta feleségét és két

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDŐSÉBE
SCHWABACH és FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE
PÉNZTALVÁNYOK, HITELEK ÉK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK
15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KIENCZEDIK UTCZA SARKÁN.
Külföldi ételek és italok. Külföldi ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELŐRANGU CZIGÁNYZENE.

FIGYELEM! **FIGYELEM!**
TIZEZER DOLLÁR KÉSZPÉNZT OSZTUNK KI.
A mi dohányunkból CSAK TIZ CENT egy csomag és NEM HUSZ CENT és MINDEN tizencentes csomaghoz adunk egy ticketet. Mi készpénzt adunk MINDENKINEK, aki a mi ticketjelmet gyűjt, nem pedig CSAK azoknak, akik a LEGTÖBBET GYŰJTİK, és pedig:
ÖT DOLLÁR KÉSZPÉNZT 250 TICKETÉRT.
TIZ DOLLÁR KÉSZPÉNZT 500 TICKETÉRT.
TIZENÖT DOLL. KÉSZPÉNZT 750 TICKETÉRT.
HUSZ DOLLÁR KÉSZPÉNZT 1000 TICKETÉRT.
A mi dohányunk elsőrendű, tiszta minőségű. Magyarországból importálunk frisse mag után mi magunk termeljük.
ALEXIS PERÉNYI
TOBACCO COMPANY
P. O. Box 1539 4551 Second Ave.,
PITTSBURG, PA.
TIZEZER DOLLÁR KÉSZPÉNZT OSZTUNK KI.

8 oldal.

gyermekét. Közben hozzájuk érkezett a gyermek nagyatya, aki az országos vásárból hozott több darab papíroszpenzét az asztalra tette, azután pár percze elhagyta a szobát. Mire visszatért, egy százkoronás hiányzott. Az öreg kérdőközlésére az egyik gyerek bevallotta, hogy ők a „papírosz” összemélték. A nagypapa ekkor vadállati dühbe gurult, a gyermek kezét levágta, majd mindkettőt a kúba dobta. A halálra rémült Lofné kétségbeesésben gyermekei után ugrott és így mind a hárman odavesztek.

Öngyilkos aggyasztán.

MAROSVÁSÁRHELY. Wallerstein Bernát 80 éves kereskedő anyagi zavarok miatt szívenlőtte magát és meghalt. Az adósságok meghaladják a 300.000 koronát.

Asszonygyilkos földbírtokos.

MORODA. Aradmegye. A faluban szörnyű vérengzést vitt véghez Haas György földbírtokosgazda. A felesége otthagya a goromba természetű miatt. Haas hiába követelte, hogy térjen vissza hozzá. Elvakult dühében aztán kést ragadott, nekítámadt az asszonynak és nyolc késszúrással megölte. A gyilkos gazdát letartóztatták.

Keresztelő a halalos ágyon.

NAGYMIHÁLY. Borgos Adolf ha majdui fűrészgári tisztviselőt vesztélyes betegen beszállították nemrégiben a nagymihályi kórházba, ahol betegsége csakhamar oly rosszra fordult, hogy minap haldokolni kezdett. Hozzáértőztől, akiről a történeti hírség kedvéért fel kell jegyezni, hogy zsidók, akkor hamarosan Oppitz Sándor róm. kath. plébánoshoz szaladtak, akik arra kérték, hogy a haldoklót keresztelje meg, mert kívánságuk az, hogy a beteg mint keresztény ember kerüljön a legfőbb bíró elé. Oppitz plébános teljesítette a rokonok kérését s az eszméletlenül fekvő embert az Atyának, Finnak és Szentléleknek nevében, a kórhágyon megkeresztelte. Az eset a városban nagy feltűnést keltett. Borgos még nem halt meg.

Megszökött az ügyvéd.

NAGYVÁRAD. Benedek Vilmos ügyvéd többrendbeli sikkszászt elkövetése után megszökött. A rendőrség nyomozza a megszökött ügyvédet. Benedek Vilmosnak nemrégiben még virágzó irodája volt a város főterén. Az iroda fényüzéssel volt berendezve és igen jól jövedelmezett. A kártyaszennyvedély hatalmába kerítette és tönkretette a szerencsétlent. Első neje elvált tőle a kártyaszennyvedély miatt, a második pedig kétségbeesve férjé züllésén és anyagi romlásán, felakasztotta magát. Benedek tovább kártyázott s végül ügyfelei pénzéhez nyúlt. A feljelentések egymást érték és a kamara felfüggesztette ügyvédi működésétől, ő azonban titkon zugirászkodott. Tizenöt sikkszászt miatt a törvényszék vád alá helyezte s a tárgyalás multszombat-ra volt kitűzve. Benedek azonban nem jelent meg, s erre kiadták ellene az elfogató parancsot. A minap be volt idézve az ügyvédi kamarához s ekkor sem jelentkezett, hanem kérte kihallgatásának elhalasztását, mert állítólag aznap az eljegyzés volt Törökakunzás. Ugy látszik, új házassággal akart magán segíteni.

Dinamitrobbanás egy faluban.

NAGYVÁRAD. Szénási Sándor anti [Biharom.] parasztlégény most szolgálta ki 3 esztendejét a nagyváradi tüzérezrednél; a többi között dinamit-patron is vitt haza falujába, ahol a szülői háznál, rokonai körben virtuskodva mutogatta a veszedelmes jószágot. Hogy-hogy nem, a dinamit felrobbant és irtózas pusztítást okozott: magát Szénási István nevű rokonát életveszélyesen össze-vissza sebezte, a ház pedig valóssággal rombadott; ezenkívül a házban levők közül többen megsebesültek és a falunak majd mindegyik ablakát bezuzta.

Elvett raktár.

NYIREGYHÁZA. Rosenthal Vilmos nagykereskedő cég raktára az új folyamán porrá égett. A kár mintegy ötvenezer korona, ami azonban biztosítás révén megtérül.

Szerencsétlenül járt gimnazista.

NYIREGYHÁZA. Dékmár Károly itteni ötödik gimnazista, töltött revolvérrel játszva, a jobb szemét kilötte. Ha felgyógyul is, mindkét szemevilágát elveszti. Besnyődön lakó szülei iránt a részvét általános.

Száztíz évet élt.

SÁTORALJAUJHELY. A Sztropkó melletti Vojtvágáson e napokban halt el Schvare Dávid száztíz éves korában. Az öreg szátoés Pázdicsion 1798-ban született és a szabadságharc

már 50 éves korában találta őt. Soha nem volt beteg és már 50 éve, hogy Vojtvágáson lakik.

A KELETI KÉRDÉS.

A san stefanoi béke és berlini kongresszus.

[Folytatás.]

Az orosz-török háború nagy és érthető izgalommal töltötte el az országot. A delegációk nem voltak együtt és így a képviselőház ellenzéki pártjai nevében Somssich, Simonyi és Chorin a miniszterelnökhöz, Tisza Kálmánhoz intéztek interpellációt, aki kijelentette, hogy a monarchia a háború alatt semleges marad. A törvényhatóságok is felirtak az országgyűléshez és aggodalommal tiltakoztak Oroszország esetleges területi nagybővödése ellen. A feliratok tárgyalásánál nagyobb külügyi vita indult meg a Házban [1877 július 26-án]. A vitában résztvett gróf Apponyi Albert is, az akkori mérsékelt ellenzék vezére és többek közt ezeket mondta:

— Ragaszkodom azon tételhez, melyet a nemzet közérzete ritka egyhangúsággal vall magának: hogy a monarchia érdekei Keleten semmi által jobban és biztosabban meg nem óvhatók, mint a török birodalom integritásának fentartásával. [Élénk helyeslés.] és amaz európai szerződések érvényben tartásával, melyek ezen integritásnak alapját teszik. [Helyeslés.]

Apponyi már akkor kikelt az okkupáció gondolata ellen, de az utána következő szónok, Kállay Béni, dacára annak, hogy ellenzéki ember volt [a későbbi pénzügyminiszter, mint szabadelvű párti díszidens akkor a jobboldali ellenzékhez tartozott], tiltakozott az ellen, hogy a monarchia sorsát a züllött Törökországhoz fűzze és jelezte, hogy nem idegenkednék Bosznia okkupációjának gondolatától. Az ellenzék tiltakozó zugába tört ki, Tisza Kálmán pedig kijelentette, hogy „a döntésre hivatott körökben nincs senki, aki feladatnak azt tartaná, hogy szomszédunkban a birtoklási és hatalmi viszonyok megváltozzanak.”

Közben Szerbia, amelyik pedig már békét kötött a fényes portával, újabb hadat üzent Törökországnak, amely így egyszerre állt harcban Oroszországgal, Romániával, Szerbiával, Montenegróval és a fölkelő bolgárokkal. A török csapatok azonban vitézül tartották magukat és nálunk nagy volt irántuk a szimpátia. A török szultán az Abdul Kerim-nek vitt magyar díszkard viszonzásul értékcs Corvinákat küldött a budapesti egyetemnek. A képviselőházban Földváry Mihály jobboldali ellenzéki indítványt nyújtott meg, amely szerint: a török szultán ő felségének nagylelkű tette fölött a nemzet képviselői hálaérzetüket jegyzőkönyvileg megörökítik. Tisza miniszterelnök, hogy egy esetleges kényes vitának elejét vegye, mindjárt az indítvány betérjesztése után arra kérte a Házat, hogy mivel az indítvány csak olyat kíván, amit ő magától is megtett volna, a Ház azt mindjárt felállással fogadja el. Így is történt. Közben a török szofták küldöttsége érkezett az országba és ez újabb ok volt Budapestre is, a vidéken is nagy oroszellenes tüntetésre, amire válaszul Zágrábban egy katonai zenekar Albrecht főherceg szállításá előtt a Götterhalte után eljátszotta az orosz himnuszot. Hivatatosan így akarták elnyomolni az ország lakosságának törökbarát hangulatát. Bizonyos rendszerességgel történt ez és amikor Kosuth Lajos augusztus 30-án Turinból írt levelében lángoló szavakkal hívta fel a magyar nemzetet, hogy: „utasítsa vissza azon szintoly erkőlesten, mint improvidens gondolatot, hogy az osztrák-magyar monarchia a török birodalom bármely részének elfoglalása által hazánk létérdeke megsértésének czinkosává szegődjék”, Ferencz József király szeptember 11-én, az orosz czár nevénapján Kassán felköszöntőt mondott, melyet így végzett: „Drága barátom és szövetségeselem, II. Sándor orosz czár egészségére üritem poharam!” Hét nap

mulva, szeptember 18-án Andrassy külügyminiszter Salzburgban találkozott Bismarck herceggel. Amikor Tiszát ezért meginterpellálták, az felelte, hogy a találkozás csak a Németországgal való jó viszony megerősítésére szolgál, de már szeptember 22-én a horvát országgyűlés — amely orosz-párti volt — feliratában arra kéri ő felségét, hogy a monarchia teljes erejével nyuljon bele az eseményekbe és segítse elő a keleti szláv népek felszabadítását. Ugyanekkor leplezték le az u. n. székely puccsot, titkos bizottságot, amely Erdélyből akart a törököknek fegyvereket csempészni. A fegyvereket azután a kormány elkoboztatta.

December ötödikén ült össze a delegáció, öt nappal több pedig az Ozmán basa által hősiesen védelmezett Plevna eselott. A helyzet aggasztóvá lett és Andrassy külügyminiszter érélyes nyilatkozatot mondott, amelyben kijelenti, hogy bár nem állhat jót a török statusquo fenmaradásáért, de egyben kijelentette, hogy: nincs hatalom, mely a keleti ügyek szabályozásához nélkülünk hozzáfoghatna és kijelentette, hogy: a magunk érdekeiért magunk fogunk helytállani.

Andrassy itt úgy látszik, már gondolt arra, hogy Oroszország törökországi győzelmei után mi is megvessük lábunkat a Balkánon. Ez azonban csak egy törökellenes háború utján lett volna lehetséges, az ilyen háborúnak pedig még a gondolata is ellenszenves volt az országban, amely Plevna eleste után olyan oroszellenes tüntetéseket és meetingeket rendezett, hogy Tisza Kálmán egy időre a gyűlekezési jogot rendeletileg szorította meg. [Ez ellen a Házban az egyesült ellenzék nevében Szilágyi Dezső tiltakozott.]

Az orosz győzelmek befejezésre vittek az orosz-török háborút. 1878 január 31-én Drinápolyban fegyverszünetet kötöttek, március 3-ikán pedig San Stefanóban megkötötték a békét, amely Szerbiát, Montenegrót és Romániát függetlenítette, a bolgár tartományt pedig fejedelemséggé emelte. Oroszország nem tett területi hódítást, csak Bessarabiát kapta, ami helyett azonban Dobrudzsát Romániának adományozta. Törökország hatalma azonban véglegesen meg volt törve és elintézetlenül már csak a bosnyák kérdés maradt. De ez nem sokáig maradhatott már elintézetlenül. Andrassy már február 3-ikán a nagyhatalmakhoz egy Bécsben tartandó konferenciára meghívást intézett [ezt a konferenciát azután tudvalegven Berlinben tartották meg]. Február 24-én pedig koronatanács volt, amelynek határozataiképpen március 9-én hatvanmillió rendkívüli hitel lett megszavazva, „előre nem látható kiadásokra”. Ugyanaznap Andrassy expozét mondott. Jelezte benne, hogy a keleti kérdések összeesése csakis egész Európával együtt oldható meg. Utalt arra, hogy a külügyi kormány eddig nem folyamodott a monarchia népeinek áidozatkszségéhez, de most, a békétkötés pillanatában a monarchiának érvényesítenie kell befolyását. A helyzet — mondta végül Andrassy — oly komoly, hogy csakugyan fenforoghat a szükség azon rendkívüli intézkedésekre, melyekre a hitel kéri és ennek megszavazása nélkül egy percig sem vállalhat felelősséget a monarchia biztonsaá felöl.

Andrassy expozéja után hosszú vita indult meg, végül is egyhangulag megszavazták a kért hitelt, megszavazta — a bizalom kérdésének felvetésével — az ellenzék is, ami Szilágyi Dezső befolyására történt. Megszavazta a hitelt az osztrák delegáció is, bár ott nagyon ellenszenyesen viseltettek a bosnyák okkupáció gondolatával szemben. Ott is, nálunk is, az ellenzék szavazása nem jelent bizalmat a kormány iránt, de a körülmények olyanok, hogy az összeget a monarchia biztonsaá érdekében nem tagadhatják meg.

Az európai helyzet közben újra bizonyultabb lett. Ignatiev orosz tábornok azon fáradozott, hogy Oroszország és a monarchia közt szövetséget hozzon létre Anglia ellen irányuló élle. Disraeli lord angol miniszter erre beírvta

a tartalékosokat, a parlament elé mozgósítási indítványt terjesztett és „a Törökországban élő angol alattvalók védelmére” angol hadihajókat küldött Konstantinápoly elé, Salisbury máriki angol külügyminiszter pedig Nagy-britannia külügyi képviselőinek táviratot küldött, amely kritikálja a san stefanoi békeszerződést, tiltakozik az ellen, hogy Bulgária a Fekete-tengerig, ahol görögök és törökök laknak, terjeszkedhessék és tiltakozik az ellen, hogy Bulgária katonailag és polgárilag orosz szerződés alatt maradjon.

Magyarországon nagy oroszellenes és angolbarát-párt alakult ki. Oroszországnak a san stefanoi békében biztosított balkáni előrenyomulása aggasztó volt és 1878. március 30-án a Ház tárgyalta Szepe megye föliratát, amely „a monarchia fenyegetett érdekeinek hadéronk felhasználásával is megvédelmezését kéri.” A Ház, mikor a kérvényt tárgyalta, szintén tiltakozott Oroszország előrenyomulása ellen és egyesek azt kívánták, hogy a monarchia menjen háborúba érdekeinek megvédeléséért. De egész Európában kétségtelenül szükségesnek tartották, hogy a san stefanoi békeszerződést revidálni kell és az a kongresszus, amelyet Andrassy már februárban sürgetett, 1878. június 13-án összeült Berlinben.

A berlini kongresszus egy hónapig, 1878 június 13-tól július 13-ig ülésezett. Elnöke Bismarck herceg volt, kivüle az érdekelt nagyhatalmak képviselőiben résztvettek a kongresszuson: Andrassy külügyminiszter, gróf Károlyi Alajos berlini és báró Haymerle római nagykövetek [Ausztria-Magyarország], Beaconsfield lord [Dísraceli], Salisbury marquis és Rusesi lord [Anglia], Gorcsakov herceg, gróf Suvalov és Oubril [Oroszország], Karatheodory pasa, Mehemed Ali pasa és Sadullah bey [Törökország].

Június 28-án Salisbury marquis beszédet mondott, melyben utalt a törökországi anarkiára és arra a körülményre, hogy magánára a portának érdeke, hogy az országban rendet teremtsenek, mely indoknál fogva „a királynő kormányja az egybegyűlt hatalmaknak azon javaslatot teszi: „határozza el a

kongresszus, hogy Boszniát és Herzegovinát az osztrák-magyar monarchia fogja megszállni és adminisztrálni.”

Ezután lord Beaconsfield tette a következő nyilatkozatot:

Ha a kongresszus a szóban levő tárgymányokat azon helyzetben hagyja, melyben jelenleg léteznek, a szláv faj uralma előtérbe fog lépni, oly fajnak lenni kevés hajlammal bír. Lord Salisbury javaslatát nem Anglia, de az európai béke érdekében tette. Nincs állam, mely az osztrák-magyar monarchiánál jobban teljesíthetné azt a nagy kötelességet: fentartani és biztosítani a rendet, megalapítani jólétét és végleg megerősíteni a portát, nagyobbítván súlyát az európai ügyekben.

A berlini szerződés végleges szövegében a 25-ik cikkelyben utasították a monarchiát Bosznia-Herzegovina megszállására. A hadügyi kormány már június 15-én, tehát a kongresszus harmadik napján megkezdte a részleges mozgósítást.

[Vége következik.]

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ ÓHAZABA. Az összes hájvonalak képviselője. HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Dr. Wm. Julian FOGORVOS 186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J. Található d. e. 9-10 este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogműltékért jótállást vállal. Interstate Phone 1024.

TÖKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár. Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr. SCRANTON SAVINGS BANK 120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — — SCRANTON, Pa. Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben. ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAI LEGRÉGIBB TAKARÉKPÉNZTÁRA. Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban. Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti. BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

Lehetetlennek hitt Dolog elerve. Igentisztelt Doktor Úr! Én már azt hittem, hogy nekem lehetetlen lesz még valaha egészségemet vissza kapni. A mennyt én orvosoltattam magam, az már sok volt, s már barátaim és ismerőseim is azt hitték, hogy itt kell hagynom e világot. Nagy mértékű szívbjajom és oldalfájásom már testben és lélekben összetörtött egészen. Mint a faldokló ember kap a szalmaszállhoz, úgy menekültem én is végső kétségbeesésben Önökhöz, és ezen lépésnek köszönhetem életemet, mert Ön bajaimból rövid idő alatt teljesen gyógyított s ma tökéletesen ép és egészségesnek érzem magam. Hogy találjak szavakat, Önnek ezen jószágát és nagy, mely tudományát megköszönni? Arra kérem jó Istenünket, hogy tartsa meg Önt az emberiség és szenvedő honfitársainak javára még sokáig, nagyon sokáig. Beteg honfitársaimnak pedig öszintén és tiszta szívből tanácsolam, hogy bár mily bajban szenvedjenek is, ne pancelossák magukat hozzá nem értő orvosokkal, de forduljanak azonnal Önökhöz, s az Ön nagy tudomány segíteni fog rajtuk bizonyára. Tisztelettel vagyok Gerliczy Gergely Pottsville, Pa. 813 Clarence Ave., Gerliczy Gergely A nagytudományú orvos segélyének igénybevételel ajánljuk minden betegnek. A Collins N. Y. Medical Institute 140 West 34th St. NEW YORK.

SZABÓ LAJOS POSTAMESTER CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE Egyedüli magyar közjegyzője. Hajó- és vasuti jegyek törvényes ügynöke. Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legszakosabban elvégzek. Tanácsot és utalgatást ingyen adok. Czím: LOUIS SZABÓ, CHROME, N. J.

PRÁGER JÓZSEF MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS ÉS KÖZJEGYZŐ. Fűroda: 280 BROADWAY, NEW YORK. Fűkroda: 238 E. 14-1K UTCZA, 11-1K emelet, ahol naponta esti hat órától kezdve található. ELVALLAL BARMILY PERES ÜGYET MELYTANYS ÁRAK MELLETT.

SZOMORU NAPOK.

REGÉNY.

Írta: Jókai Mór.

[Huszonhetedik folytatás.]
Amint leánya, a rektor és Iván elmentek előtte, felkaczagott:

— Gyönyörű társaság! Egy tanító, egy hóhéregény, meg egy jó menyecske! Hová mentek ily sötét éjjel? Gyönyörűséges sötét éjjel. Egészen tolvajoknak, gyilkosoknak való; amilyet csak a rablásra, gyújtogatásra kívánni lehet. Rajta, rajta. Űssetek a nagyurakra, öljétek le gazdáikat: magatok jussatok aztán hóhérekre. Így lesz szép a világ; mentül kevesebb ember lakik benne.

A zendülés nem merték őr bántani, pedig odaállt utjukba, s elég hangosan beszélt. Kikerülték mind szépen.

Bodza Tamás elosztá népeit az utcákra, elállított minden kifizést a kastélyból, egy csapatot a kazalok mögé rejté el, másikkal a méhest foglaltá el, harmadikkal a pálinkaházat, a cselekedet rövid ellenállás után megköztetése és elzárta.

A kastélyban semmit sem vettek még észre. Odabenn egy cseléd sem hált. Az ifjú ur az epemirigytől [igy neveztek akkor az ismeretlen járványt] féltében nem engedte őket a kastélyban aludni, nem volt más, mint ő maga, az öreg Hétfalusz és az orvos.

Iván ekkor kiválasztott hatot a legbátrabbak közül: köztük a csösz, kinek erdei lakán tartották a titkos összejöveleket, Hamzát, az egyházit és Mekipirot, kinek be kellett dugni a száját, hogy ne kiabálja az örökös „hamamamát“.

Szegény Mekipiros: hajdan imádkozni is tudott, most pedig csak egy szótát tudt emlegetni.

Az udvarra nem volt nehéz bejutni. A kaput kinyitá a börtör, az ebek ott fekédték a kut körül megdermedve, semmi sem árulta el a merényletet.

Most Iván egy hosszú, erős kötelet vett elő, azt hozzákötötte egy csomag spárgához, melynek végére egy darab halászsó-olaj volt fűzve.

A kastély ereszén köröskörül ércesatorna futott végig, mely a szegleteken ödvatu delphine alakjain végződött. Egy ily delphine felhajtá Iván a zsinogot, s a visszaeső ömönál fogva keresztülhúzta rajta a kötelet.

A terv igen szép volt. Mekipiros fel fog mázni a kötélen, ért hozzá. Ő lesz az anima vilis, akin megdöndül, ha az szának-e a kastélyban, vagy nem?

Mikor ő fenn lesz, elébb felhúzza Ivánt, aztán egyesült erővel a többiekkel. Azok a padláson keresztül belöpdöznek a kastélyba s a belülről bezárt ajtókat kinyitják a többiek előtt.

Semmi sem lehet óvatosabban gondolván.
Amint a kötélen meg volt erősítve a csatorna egyik alsó fogláló vasához, Iván odalódítá Mekipirot, a kötélen szabadon lebegő végét kezébe adta.

Kiáltani nem mert a kis szörnny, csak sznya adá tudtul megegyezését.
„Hamamama!“

A másik perczben már a kötélen lógott, mint valami nagy csoda-pók, közel-lábal kapzkodva feljebb-feljebb; néha a fogaival is segítve magát; néhány pillanat múlva fenn ült a rézdelphin hátán, örülve, hogy magához hasonló csodát talált paripának s onnan kiáltott le egyet, mint a bagoly:

„Huhu!“
— Hallgatsz! — szólt elfojtott suttogás hangján Iván. — Még elárul bentünk a fenevad! — Huzz fel.

Iván két kezére csavarta a kötélen végét. Mekipiros izmos rántásokkal húzta őt felfelé, kurta karjaival oly könnyedén szedve fel a kötelet, mintha semmi teher sem volna rajta.

— Bárcsak lejeznék, — dörmögé magában Zudárné.

Bodza Tamás is aligha nem kívánta ezt magában. Egyiknek sem tetszett az, hogy Iván terve sikerüljön, különböző okok miatt.

Azonban nem éjt őt le Mekipiros. Felhúzta egészen a tetőre, felségíté őt kapzkodni a rézesatornára.

Iván alig érezte magát talpaján, midőn hála helyett féltett boszusága jutott eszébe.

— Te vad marha, minek ordítottál az elébb? — sugá Mekipiros fülebe s keservesen belemarkolt a kis szörnny bontós hajába, másik kezével betömve annak a száját, hogy ne kiálthasson.

E perczben Mekipiros szikrázó szemekkel fordult vissza Ivánra s átkarolva annak lábszárait, egy percz alatt lerántá őt magával a tetőre.

Mind a ketten végighepengtek a tetőn, hanem Iván megkapaszkodott a rézesatorna szélében mind a két kezével s fentartotta magát.

— Hamama, hamama, hamamama! — hörge a bősziúlt szörnnyeteg, mely mint valami nehéz bünsúly, esüggött martaléka lábain, egymáshoz szorítva terkeit vasóleléssel s beleharapdálva intoiba, és rugdalózva, rángatva ellenfelét a mélységekbe le magával.

Ivának a rémület elvette az esztét.
— Segítsetek! — ordítá oly hangosan, hogy minden alvónak fel kellett rá ébrednie. Segítsetek. Megöl!

— Tudtam, hogy ez lesz belőle! — szólt fogsíkorgatva Zudárné. — Maga árul el a gyáva. Vessz meg, ha élni nem tudsz!

— Cszdar! — kiáltá rá Bodza. Nem tud meghalni szólanul, mint egy Julius Cézár. Midőn a közügyek azt kívánják, hogy hallgasson.

Iván kétségbeesetten vergődött a négy ölnyi magasságban, s mindent feledve, az irtozóató halálon kívül, rikácsolva kiabált az alatt állóakra:

— Segítsetek! a Jézus szerelméért! Emberek, ne hagyjátok elveszni. Lessem. Meghalok. Jaj nekem. Hányjatok szénát alam; tartások alam egy koponyegyet. Irgalom! Irgalom! Bocssás el, Mekipiros. Az Isten irgalmára kérek!

De Mekipirosnak nem volt az a szándéka, hogy magában zuhanjon le a földre. Oh, már órá órá őült ő ennek a pillanatnak; azért kaczagott, azért ujjongott oly nagyon. Nem bírta rejtleni örömét. Ha együtt lesz kintözjával ott a szédítő magasságban, egyszerre megragadni azt, lehengeredni vele együtt a tetőről; repülni egy ideig a levegőben, s azután elterülni a földön, öszszeszedve, szétszakadva, hogy azt se lehessen megismerni, melyik volt az egyik, melyik volt a másik?

És martaléka még megkapaszkodott esés közben, még hosszabbá tette a gyönyörűség pillanatát nézve; hallotta, hogy ordított segélyért, hogy vonaglott kétségbeesett menekvési vágygal, hogy könyörgött neki nagy esztelenül: „Mekipiros, jó Mekipiros, bocssás el, zuhanj le egyedül!“

— Hamamama! hamamama! — röhgött a szörnnyeteg ádáz hangon, és rugdolta a falat lábaival, hogy hamarabb leessenek, és ritka fogait beleásta martaléka zombjaiba.

— Kegyelem! kegyelem! Segítsetek. Nem bírom tovább! — hörögött odafenn Iván; karjain az izmok feszülni kezdtek a kettős teher alatt. Senki sem segíthetett rajta. Az alatt állók átkozák, hogy ordításával felverte a kastélyt. A csatorna széle mind jobban eszúszott kifelé erőtelenül kezei közül; már az egyik keze levált róla; már csak félkezével tartá fenn magát végső erőfeszítéssel.

— Hamama! — sikolta a szörnnyeteg, aztán egy veszett ordítás hangzott végig a magasság és mélységig s azzal valami sötét gomoly bukkott sebesen alá a földre: két egybeforrt tömeg, melyben talán két lélek is lakott.

Mekipirosnak alul kellett volna esni, de valami horogban öltönye megakadt, mely miatt egyszerre zuhantak mindketten a földre; oly szerencsésen, hogy egyik sem kelt fel onnan többet. Még csak meg sem mozdultak utána, mint a jó alvók, akik ott alsznak el, ahova fejüket letették. Csak Mekipirosnak volt még annyi ideje, hogy kintözja fülebe sughatta: „hamamamát“.

Mit értett alatta? azt elmondhatták lelkeik egymásnak a másvilágon.
A földön két mozdulatlan tetem maradt, semmi seb nem látszik rajtuk, de azért olyan halott mind a kettő, mint a föld, amit most hánytak ki a sírból.

— Most lássuk, mit tud a másik? — dörmögé Zudárné, hátát egykődvégleg a szekér oldalának vetve, s karjait összefonva, mint valami türelmetlen hangversenyi művész, aki várja, míg a többiek elvégzik unalmas számaikat s az ő programjára kerül a sor.

Iván legelső ordítására látható volt, hogy a kastély két szegletszobájában hirtelen világosság támadt, aztán mind a két világosság összesietett a közepső terembe s ott ismét néhány pillanatra kialszt. Az ablakredőnyök hallható zörögget záródtak le; csupán egy tábla maradt közepén felemelve.

A megtámadottak készen voltak.
Most Numa Pompilius, most van jó mezéjük a dícsőség versenyfutónak; rajta, látjátok a falnak, ütőgerendákat az ajtók ellen, közáport a tetőkre, a

hogy az emberek, midőn kezdetben kiálták a harczot, küzdöttek egymással; lármával, szitokkal, ordításával pótolva az ágyúdörgést! Ébren az elleniség.

— Előre vitétek! Itt az órá, melyből számunkra az uralkodás napja virrad. Bátraké a diadal.

A fellázított tömeg semmit sem hallott e klasszikus buzdításból, ugy telelté minden fület saját ordításával s tolakodott az udvar belsejére.

Ekkor azon ablakból, melyen közegett félig fel volt emelve a redőny, egy lövés történt kifelé, melynek csattanására egy pillanatil megnémult a rutordítás, s e szünet alatt erős férfihang kiáltá ki a lázdókra:

— Ez még csak vaskövés volt. Ha el nem hagyjátok az udvart, golyókkal fogunk közeget lenni.

— Menjünk innen, édes atyámfiai, menjünk! — rebegé a börtörhang. — Ha Széphalmi ur ő nagysága parancsolja. Nem jó vele tréfálni. Hatesőví fegyverei vannak, mindegyikben három golyó. Még valamelyikünkben kár történik. Felcsügünk, gyermekeink odahaza. Menjünk haza, édes atyámfiai. Majd reggel deputációt küldünk.

A tömeg nagy része osztá ezen jó véleményt s a löfegyver iránti tiszteletből kezdett az udvarról kifelé húzódni.

Numa Pompilius a kétségbeesés dühével állta útját a hátráló seregnek.

— Nyomorult, gyáva pribékek! Hát egy vaskövés elő visszahátráltak-e? Tömégestül, „sicut examen apum“ egyetlen ellenség szavára. Pih! gyázat! utálatos söpredék!

A harezvágó főnök leköpködte az eddige elfutókat, s elhalmozá őket mindenféle válogatott magasztalással, végre maga ragadott egy fejszét s azzal fenyegetődzött, hogy ha senki nem megy, ő egyedül fogja a kastély ajtaját betörni.

A börtörhang átüle az indulatos hóst, úgy könyörgött neki, hogy ne kockáztassa ily vakmerően az életét. Nem is engedte, hogy az udvarra bemenjen. Megfogta kezében a fejszét és elszelvete azt a pár rugást, amit kapott tőle a huzakodásban.

Zudárné gnyosan nevetett e tragikomikus jelenet alatt.

— Ugyan, miért nem fogjátok meg többen? Hiszen azt akarja, hogy ne erőszakkal. Nem látjátok, milyen nagy bajába kerül magát azzal a nyomorék öreg emberrel visszatartóztatni, akit félkezével a földhöz üthetne, ha akarna. Menjétek az utamból. Nem férfiaknak való az ilyen tréfa. Az én anyám hozorkány volt, magam is az vagyok. Majd kinyitok én előttetek minden ajtót szerrel — szóval. Ti csak közörlőjétek a kést.

Azzal felbontá szekerét a gyékényt, mely eddig le volt erősen kötözve, s könnyedén, mintha csak egy pehelyvánkost venne kezébe, emelte le róla a kis Elizkét.

A gyermek kezei elő össze voltak kötözve s feje egészen behurkolva egy vastag gyapotkendőbe, melytől sem látnia, sem kiáltania nem lehetett.

Zudárné lebotá a leánya fejéről a kendőt s parancsolá neki, hogy egyenesen álljon.

Azután egy félig elégett viaszfáklját vett kezébe, mely valami gyázmennetből maradt rája, azt kiütött csóvával meggyújtá s a gyermek összekötött kezébe adta, hogy fogja azt.

— Ennek az aszonynak az esze tisztul, — dörmögé a borzas Hanák, — világot gyújt, hogy jobban közénk lehessenek onnan belülről.

— Ne féj, borzas. Nem fognak rád lenni. Huzódjátok a kapubálvány mögé. Majd én bevegék egyedül az udvarra, s kihozom a kigyót a maga odvából pusztá kézzel.

Az ostromlóknak nem kellett sok biztatás az elbúvársra; amint Zudárné a

kapu alá lépett a gyermekkel, mindenki elhúzódtott mellőle, még Bodza Tamás is.

A gyermeket küldé elől: összekötött keze közt az égő fákljával. Maga ugy ment utána. Nem félhetett a golyótól.

[Folytatása következik.]

A NAP
A nagy újdícső szomszédja, Magyarország legbünyösebb és legbátrabb napja. Feltámasztja: Braun György. Fejtámasztja: Erdy Sándor, Lengyel Sándor és Dr. Kalmár Antal.
A NAP a 48-as százny legbünyösebb napja s a 47-es politikai legbünyösebb napja.
A NAP nemcsak a legbünyösebb nap, de a LEGOLCSÓBB IS.
Működés Amerikában minden szent és szentnapon...
A NAP kiadóháza: Budapest, VIII. ker., Rökk Seclárd-u. 9. sz.

James J. Bowden
BUTOR, SZÖNYEG ÉS HAZTARTÁSI CZIKKEK NAGY ÁRUHAZA.
547 BROAD ST., TRENTON, N. J.
Bell Phone 299 D.
Szolid áruk egy készpénz, mint részlet-fizetésre.
Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.
Ha e lapot magával hozza, 5 perzentos engedményben részesül.

ELŐ NEMZETI BANK
[FIRST NATIONAL BANK]
LEECHBURG, PA.
Összes tőke: \$450,000.00.
IGAZGATÓ TANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nleman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson.
ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.
A LEECHBURGI ELŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik.
AZ ŐN BETÉTEK ezen bankban teljesen biztos és bármikor előleges felmondás nélkül kivetheti.
BETÉTEIT EGY DOLLÁRTOL feljebb postá utján is küldheti és má azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét.
PÉNZT KÖLDÜNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a leg-rövidebb idő alatt.
AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat.
Kérjen bővebb felvilágosítást levélileg.
C Z I M:
FIRST NATIONAL BANK,
LEECHBURG, PA.
BESZÉLÜNK MAGYARUL.

THE 'STATE BANK'
AZ ÁLLAM BANKJA
378 Grand Sreet, New York City.
Elnök: Michael O. L., alelnök: John A. nold, másodalelnök: Burckett L. Walter, pénztáros: Voorhis A. I., alpenztáros: Kneisel János.
Tőke, felesleg, nyereség, stb., mint \$1,000,000
Betétek több, mint 16,000,000
Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.
HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

RIZSAK JÁNOS
passaici pénzküldő budapesti irodája
IV. Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSAK MIHÁLY.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto.
THE YOUGH NATIONAL BANK
OF CONNELLSVILLE, Pa.
Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connellsville-i és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ
MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTOINTÉZETE
127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.
PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ő-hazába. Az összes hajótársaságok meghatalmazott képviselője.
MINDENMÉI közjegyzői okiratok szakszerűen kiállíthatnak és konzultációs hitelesítettek. Jogl, katonai és telekönyvi ügyekben pontosan állapítják ki.
REAM BIZOTT ÜGYEKÉBEN pontosan és lelkiismeretesen járók el.
AZ UTASOKAT SZELMÉLYESEN ELKISEREM a hajóhoz.
UTBAJÁZITÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.
FIÓKÜZLETEK:
ALPHA. N. J. WHARTON, N. J.
FRANKLIN FURNACE, N. J.
SOUTH BETHLEHEM, PA.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.
KNAUTH, NACHOD és KOHNE, 15 William street, New York.
KISS EMIL, 104 Second Ave, New York.
Tíz órá fennál.
NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.
DEUTSCH TESTVÉREK, 319 Houston street, New York.
Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1874-ben.
Pénzküldés és hajójegyiroda.
Pénzküldés: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 111 Federal street, Youngstown, O.
SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében.
Pénzküldéseket minden és biztosan közzözi. Hajójegyket gondosan és biztonságosan. Hajójegyket az összes vonalakra az ő-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.
Bankárok, hajójegy- és vasúti, ügyvédi- és közjegyzői iroda. Kölcsönkönyvtár.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.
B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.
Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztonságosan. Hajójegyket az összes vonalakra az ő-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.
Alaptőke \$500,000.00, tartalékakap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök: Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
RÓTH JÓZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legbünyösebb bankháza, saját épületében, 606-ik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.
Pénzküldés az ő-hazába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árúval. Hajójegyfeladás az összes vonalakra a legolcsóbb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakszerűen kiállítanak és a konzultációs hitelesítést beszerelik. Cím: Jos. Roth and Sons.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesnei Magyar Amerikai Takaréktársaság és Hitteltársulat, Duquesne.
Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legbünyösebb bankháza, saját épületében, a nyugati magyar államellenorzi magyarság bank Amerikában. Igazgatói és részvényes magyarak. Fizet két százalékot csekkszámlára, 4 százalékot betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyfeladás és közjegyzői iroda.
KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.
Megbízható pénzküldő és hajójegyfeladatló. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését.

KAIL G. ÁRPÁD, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg.
Összes tőke \$450,000.00. Bankbetétek elfogad. Pénzküldő és hajójegyiroda.
SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave.
Tőke 100,000 dollár. Fölösleg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvániának legbünyösebb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.
PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O.
Államilag engedélyezett hajójegy-, pénzküldés- és közjegyzői iroda.
PERCZEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.
MOSKOVITZ J. D., 1441 W. Dakota st., Dayton.
Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részébe jótállás mellett, olcsón és gyorsan.

WISCONSIN ÁLLAM.
MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha.
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.
RIZSAK JÁNOS, 128 Second street, Passaic.
Pénzküldés és hajójegyket. Bármilyen okiratokat elkészít.
JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha.
Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
WÁRADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton.
Pénzküldő és hajójegyüzlete. Házak, talkek vétele és eladása.

Charles R. Kear elnök. Harry F. Potter pénztárnok.
ELŐ NEMZETI BANK
FIRST NATIONAL BANK
MINERSVILLE, PA.
Alapított 1864-ben. Schuylkill County legbünyösebb nemzeti bankja.
Alaptőke \$50,000.00
Tartalékakap és szét nem osztott nyereség 75,000.00
Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekkszámlára vagy szóbeli feladásra azonnal visszafizeti.
Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján esztől.

REPUBLICAN TICKET

For President
WILLIAM H. TAFT

For Vice-President
JAMES S. SHERMAN

For Electors of President and Vice-President
CHARLES H. DUELL

JOHN O. WICKER

LEANDER B. FABER

STEPHEN J. BURROWS

ALMERT H. LARSON

HALMON W. CROUSEY

SAUEL S. VOSELL

CHARLES S. DEVOY

R. BOSS APPLETON

GEORGE S. HUSCH

CHARLES S. ADLER

HERMAN L. SCHRAEDER

GEORGE J. SEABURY

MARTIN STEINHAL

FELIX M. WARBURG

HENRY S. JOHNSTON

LEOPOLD STERN

ANDROSE O. NEAL

LOUIS SILVERSTEIN

FRANK R. BOWERS

FRANKLIN Q. BROWN

OTIS H. CUTLER

EUGENE VAN LOAN

ALMA M. IDE

LOUIS I. WALDMAN

HENRY E. HUNTINGTON

GEORGE FREDERICK BOYLE

ASA O. GALLUP

WILLIAM CARY SANGER

JAMES B. WISE

DANIEL M. EDWARDS

CELENA E. MARTIN

ALLEN LOMIS

PHARCELLUS V. CRITTENDEN

ARTHUR AMORY HOUGHTON

GEORGE W. WHITEHEAD

JOHN D. KAMMAM

WILLIAM F. WENDT

JULIUS LINCOLN

For Governor
CHARLES P. HUGHES

For Lieutenant-Governor
HORACE WHITE

For Secretary of State
SAMUEL S. KORNIG

For Comptroller
CHARLES H. CUS

For Treasurer
THOMAS B. DUNN

For Attorney-General
EDWARD B. O'CONNELL

For State Engineer and Surveyor
FRANK W. WILLIAMS

For Associate Judge of the Court of Appeals
ALBERT HAIGHT

ELŐFIZETŐINK.

Kellemetlenség elkerülése céljából minden héten e helyütt fogjuk nyugtatni a „Bevándorló”-ra való előfizetéseket. Aki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta után fizetett s a fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát, a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre előfizetett New Yorkban dr. Cusár Ignác; Flemingtonban Cseh Mihal; Clevelandban Kundtz Tivadár, nagyt. Csutoros Elek, Nyerges Gerencz; Toledóban Tóth János, Krušovszky János; East Toledóban tiszt. Boros E. J., Jaksy János, Nagy János; South Bendben Füzy József; Fairpointon főt. Símkó Gyula; Goryben Müller József, Guba Mihal; Homesteadben Veres József, Béda János; Morrisvillen Szabó Márton; Osbornban German Antal; Chromeban Szabó Lajos; Maurerben Papp János; New Brunswickon Szöllösy Lőrincz, Vági Pál, Hankóczy J.

Felérre fizetett Brooklynban Czakó János; Clevelandban dr. Stotter J., Kiss Sándor, Papp Miklós, Weinman P. H., Zsóka Ferencz; Detroitban Kiss Sándor, Papp Miklós; Detroitban Krisztián Vincze, Tóth Albert, Marth Lajos; South Bendben Saching Ferencz, Horváth Miklós, Illés és Dudás, Tóth Lajos, Varga János, Strommer Izidor, Hancz József, Áder János, Rác Ferencz, Bubeányi János; Tollestban Holeczkhecz Ferencz, Horváth és társa; Goryben Bolinszky Lajos, Klein K. B., Csóka Sándor, Kormos András, Friedmann József, Vassey József; Homesteadben Kosztolányi Mihal, Pásztor Bertalan, főt. Hrabar János, Demeter Károly; Trentonban Kupla Benjámin, Molnár Mihal, Pelez Rudolf; Duryanc Medve József, Vastag Mihály; Scrantonban Mezey Pál; Chromeban Fábrián István, Körmendy A., Bodnár A.; Puchlóban Czapp Gábor; New Brunswickon Stern Sándor, Chonka István.

Negyedévre fizetett Trentonban Haller Jakab; South Bendben Tóth Gyula; Goryben Viczay Pál, Feld Lajos.

SZERELMES AZ APJÁBA.

Október 9-iki keletel jelentik Székesfehérvárról: Megrendítő családi dráma történt tegnap este a szomszédos Gárdonyi községben. A véres eset főszereplője Staub Ferenc ottani nagyvendéglős, volt csendőrőrsvezető, aki hűtlenségen érte fiatal feleségét ennek a nevelőapjával, Boné Gyula földbirtokossal s elkeseredésében agyonlőtte az alig háromhetes asszonyt. Staub, akit komoly, tisztességes embernek ismertek, nemrég telepedett meg a faluban. Boné hívta oda és kieszközölte számára a nagyvendéglős bérletét. Három héttel ezelőtt vette nőül a vendéglős Boné huszáves, feltűnően szép, nevelt leányát, Dombi Ágneszt. Mindenki tudott arról, hogy a fiatal asszonynak leánykorában viszonya volt a nevelőapjával, a férj is értesült erről, de megbocsátotta a feleségének.

Tegnap délután bement Székesfehérvárra Staub, de az esti órákban visszajött. A nagyvendéglős telve volt, de a szép vendéglősnét hiába kereste a férje, aki gyanusnak találta az asszony távollamaradását. Staub erre elment az apószákháza. A családság nem volt ott, s a férj akadálytalanul jutott a belső szobákba. Itt azonban a legretentesebb meglepetés érte. Feleségét és apószát minden kétséget kizáró helyzetben találta. A fiatal asszony nevelőapja ölében feküdt. A szerelmeskedő párt Staub elkeseredett szidalmakkal illette, Boné kifutott a szobából, az asszony pedig hazavitte a férje. Izgalmas családi jelenet következett a Staubek lakásán. A férj térdelgelve kérlelte feleségét, hogy szakítson a nevelőapjával. Mindhiába, mert az asszony hallani sem akart róla.

— Nem azért mentem hozzád feleségül, — mondta egykedvűen. — A nevelőapám sem azért adott néked, hogy elveszítsen engem. Kenyeret szerettem néked, megvan a biztos megélhetésem, mit akarsz még?

Staub né kiszökött a szobából. A férje utána. Az üldözés nem tartott sokáig. Mikor az asszony a Boné lakásába akart futni, az elkecsereedett ember revolyvert rántott elő és kétszer a feleségére lőtt. A golyó mellén találta a csapódat asszonyt, aki néhány percz alatt az utcza porában kilehette a lelkét. Staub ezután saját maga ellen fordította a fegyvert, de kiesavarták a kezéből. A gyilkos férjet a csendőrség azonnal letartóztatta. Még az este kiszállott a helyszínen a székesfehérvári törvényszék vizsgálóbírája, Sárkány Ferenc dr., Pataky Áron dr. és Herez Oszkár dr. törvényszéki orvosok pedig felboncolták a holttestet. A boncolás megállapította, hogy Staubnak leánykorában gyermeke volt, a vizsgálat során pedig teljes beigazolást nyert, hogy éveken át folytatott viszonyt a nevelőapjával. Staub Ferenc iránt nagy szálamon nyilvánult meg. A boldogtalan embert Boné áldozatának tartják, mert Boné hívta le őt a községbe és az ő rábeszélésére vette nőül a leányát. Staubot beszállították a székesfehérvári ügyészség fogházába.

MUNKÁSEMBEREK SZAVAZZANAK TAFTRA.

Roosevelt elnök megmondja, mi történik, ha másokat cselekszenek.

Nem hiszük, hogy honfitársaink között csak egy is kételkedne abban, hogy Taft H. Károly, a republikánus elnökjelölt ez ország munkásnépek igaz barátja. Ugy hisszük, hogy mannap már ők tudják, miszerint ő barátja a munkásnak s hogy az ő megválasztása esetén minden lehető meg fog tenni, hogy akármilyen nemzetiségű munkás helyzetét javítsa.

Végig az egész országon a munkásvezérek majdnem mindenütt az ő megválasztása érdekében dolgoznak, és Roosevelt Tivadár, akiben minden munkás bizik azok után, amikor ő tett az érdekében, szintén csak a Taffra való szavazásra hívják fel a népet. Roosevelt elnök egy utóbbi levelében, melyet egy munkásvezérhez írt, ezeket mondja:

„Ha nem tudnám, hogy Taft ugyanazon álláspontot foglalja el a szervezett munkával szemben, aminőt én igyekeztem elfoglalni, bármennyire szeretem is őt, nem támogatnám.”

Nem hiszem azt, hogy a munkásnép valaha is birt egy oly állhatatos és igaz baráttal, aki hivatalnok is ebben az országban, aminőt Taft ur.

Ha nem Taft ur nem lenne megválasztva, az ebből következő nagy zavaroknak legnagyobb kellemetlenségei

Minden kis hirdetés — 12 cent. —
— 25 cent. —
Minden további szó 2 cent.
Kis hirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET
elfogad a „Bevándorló” minden
Ügynöke és a kiadóhivatal:
327 East 13 Street, New York.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS.
A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkesze
HARSÁNYI LASZLÓ.
Istenhízlalhat minden vasárnap d. e. 11 órakor.
Lelekész: 210—2-ik Avenue.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHÁZ
New Brunswick, N. J.
Tempлом: Easton Avenue és Hamilton Street sarkán.
Istenhízlalhat: Vasárnap délelőtt 10 órakor és este 7 1/2 órakor.
Lelekész: Tiszt. HAMBORSZKY N. B. PAL, magyar ev. ref. p. lelkész.
15 Prospect Street. Telephone: 418—J.

BELASCO-SZINHÁZ
WEST 42-İK UTCAZA.
Minden este 8 óra 20 perczkor.
Szombaton matiné.
HARRISON GREY FISKE
bemutatja Molnár Ferenc által jogositva
AZ ÖRDÖG
ezümmü vigjátékok
KONTA SANDOR és **W. T. LARNED**
fordításában.
GEORGE ARLISS
adja a czimszerepet.

FORDITÁS.
Ugy törvényes iratok, mint bizonyítványok és magánlevelek magyarról angolra, vagy némétről angolra, avagy mindkét nyelvből magyarra való fordítása végett forduljon levélileg
TURK JÓZSEF
408 Caxton Building, Cleveland, O.

JÖJJÖN DOLNICS KÁROLY
MAGYAR BANK-ÉS SZALONJÁBA,
aki a legjobb, legfinomabb és legelőcsbb italokat akarja kicsinyben és nagyban; aki olcsón és biztosan akar az ó-hazába utazni; aki pénzt gyorsan és biztosan akarja hazaküldeni; aki pénzt biztosan és jóállás mellett akarja elhelyezni; aki jól akar étekezni és jó szobát kapni.
Aetnaville-Martinsferry, O.
39 W. Bell Phone.

Magyar fogorvos
Fogházak fájdalom nélkül. Biztos és jó
kezelés.
DR. FRANK KERN
233 EAST, 10 UTCAZA, NEW YORK.
— Az első és második Ave. közt. —
RENDEL: Reggeltől 10-től estig 8-ig.
VASÁRNAP: Reggeltől délután 1-ig.

„A SEHONNAI KISASSZONY”
Amerikai regény — Angolból fordítva.
Ez a legérdekesebb regény, amely magyar nyelven mostanában megjelent. Ismerteti az amerikai életet; a versenypályáról elvezet a déli vidéki farmokra, majd a mexikói ezüsttelepekre, élethű és izgalmas jelenetekben mutatja be a felhőknek az indiánokkal való küzdelmet, s azután a helytelenül érdekes mese keretében a new yorki felső négyosztály társadalmi életével, szokásaival ismerkedünk meg. A regény telve van cselekménnyel, izgalmas fordulatokkal, s az olvasó érdeklődését mindig megkapja. A kötet tartalmaz egy utóbbi fejezetet is, mely nemcsak a végig vezíti, hanem a regény kiegészítője.
A KÉT KÖTET ÁRA BÉRMENTES. AJÁNLOTT MEGKÜLDÉSEL 80 CENT.
Megrendelések a pénzzel együtt a következő címre küldendők:
EMERY LIGETI
128 EAST 10th ST., NEW YORK CITY.

a munkásnépre háramlanék; minden polgára ennek az országnak csak előnyököt nyerne abból, ha Taft ur választatnék meg, de mindenképp legelőcsbbet a munkásnép.

Ha honfitársaink közül valaki talán nincsen meggyőződve arról, hogy saját érdeke a Taffra való szavazás, győzzön meg őt a mindenki által csodált és mindenki bizalmát bíró Roosevelt elnök szava s szavazás meg az egész republikánus tisztelet.

A földítő ok legyen a saját jövőjük. Álladók munkát és jobb fizetéseket akarnak s ahhoz, hogy ezt megkapják, a legbiztosabb Taft ur megválasztása, kinek megválasztásával folytatódni fog az a jólét, amely a republikánus uralom alatt tartott. Ha Taft ur elbukik, az üzlet lánnya lesz, kevés lesz a munka és kicsinyek lesznek a fizetések.

Milyen helyzetet kívánunk honfitársaink?

HÁZAI PERES ÜGYEKET,
valamint fordításokat, okiratok megszerzését és megszerkesztését, hitelesítéseket és katonai ügyeket gyorsan és pontosan elvégző Makray Aladár, 327 E. 13 street, New York City.

INTELLIGENS magyar hölgy [34]
elvállal jó angol családnál, vagy magános urnál házvezetőnői állást; a főzést is elvégzeni és takarításnál is segítkezne. Ungar, 335 E. 65 st., 4 emelet, 15.

\$25,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÁS.
Joseph Major Myers
pénzküldés iradói
Főhivatal: PHILADELPHIA, N. J.
Fiókháló: ALPHA, N. J.
Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Pénzküldés az ó-hazába, a legbiztosabb és legelőcsbbén szállítók. Mindenfélre hazai peres ügyeket, valamint konvult hitelesítéseket elvégzők. Egyszerű kölcsönök Philadelphian és környékén. Konfliktusaim minden ügyben ingyenes felvilágosítást kapnak.

KERESTETIK
egy gépirónó, ki a magyar és a tót nyelvet bírja. Személyesen, vagy levélileg jelentkezze Péterny Bélánál, 335 E. 14 st., New York City.

The Friedman Print
215 BOWERY — NEW YORK.
Elvállalja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését.
— Kitiűnően felszerelt magyar nyomda. —
— Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

RANKINI I. M. MÜK. ÉS ÖNK. KÖR.
— Alakult 1907. január hó 8-án. —
Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján. Elnök: Horváth János. Jegyző: Horváth Lajos. Pénztárnok: Bukurov Dusan. Pénzügyi titkár: Burik András. Rendező: Sztránayl Rezső.

MEGJELENT
az egyedüli igazi magyar patika új kiadásu képes
„HASZNOS TANÁCSADÓ,”-ja
mindenfélre betegségek szenvedőknek, mely mindenkinek kell, hogy kézzel legyen. Irjon érte meg ma.

INGYEN
küldi meg minden megrendelőnek a világhírű „VÖRÖSKERESZT” című ELSŐ M. MAGYAR GYÓGYSZERTART” 8901 Buckeye Road, Cleveland, O.

KUN'S
FOREIGN EXCHANGE CO.
Braddock, Pa.
1210 Braddock, Ave.

HUNFALVY HUGÓ
Hítes ügyvéd és jogtanácsos,
— közjegyzői hivatal. —
Iroda a fõpostával szemben.
231 BROADWAY New York City.

KERESEK
müvelt, fiatal nõt, akivel szabad idõmben szellemileg foglalkozhatnék. Levelek „Magány” jelleg alatt a „Bevándorló” kiadóhivatalába, 327—E—13 st., N. Y. City, czimzendõk.

SOK ARANY- ÉS EZÜSTÉREMMEL KITÜNTETVE.
KÜLÖNLEGESSEGEK: 48-as Likör hazafias Itál, Gyógyegynac, Barackegynac, Barackszesz, Barackkerme, Port-Artur Keserű Gyomorerõsítõ Likör, Alföldi Tearum, Alföldi Fehérkeresztes Sõsborszesz.
A „RADIAL ELIXIR”-T
kizárólag
az „ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG” KECSKEMÉTEN gyártja.
Használati utasítás az eddig páratlanul álló és a maga nemében korszerűsített kecskeméti „RADIAL ELIXIR” gomorerõsítõ likörhöz, mely csakis a legjobb gyógyszer fûvek párlatából, meleg uton készült.
Miatán a legtöbb betegség a gyomor nem rendes emésztése által keletkezik, igen fontos a gyomor rendes állapotban való tartása, vagy az emésztéshez szükséges gomororsavnak kellõ mennyiségben való fejlõdéséért kell elmozdítani; ezt teszi a „RADIAL ELIXIR” és ezáltal megóvja azt, ki naponta reggel és este 1—1 pohárral iszik, hogy soha, sem gomorõrgõcsõt, hascsikarást, székrekedést, gomorõrnõmást nem fog érezni.
A „RADIAL ELIXIR” 1 év óta van forgalomban és máris a legkedveltebb nem keserû egyike, mert nemcsak gyóghatásu, hanem mint étvágygerjesztõ, emésztést gyorsító és gomorbajt gyógható különlegesség páratlanul áll és ilyen összetételû fûvekbõl más gyár nem állt elõ.
A „RADIAL ELIXIR” üvegfarmája és egyike a legcsõszûrtetebnek és csakis akkor valódi, ha az üvegze magára ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KECSKEMÉTEN, „RADIAL ELIXIR” van bejegyezve és eredeti kupakkal, valamint következő nyakszalaggal lezárva: „RADIAL ELIXIR”, gyógyszer és növények gőlleplárása után készült. Egészségi szempontból különösen ajánlatos.
Kérem szives próbarendelését és vagyok
Hazafias tisztelettel
VIDDER EMIL,
44 AVENUE C, NEW YORK.

„MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET”
betegsegélyzõ osztálytal.
(HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY)
Pittsburg, Pa.
— Alapítottát 1905-ben. —
Igazgatósági gyűléseit tartja minden hónapban saját helyiségében:
433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Elnökök: Óhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyel Béla, pénztárnok Barna György, d. s. osztály pénztárnoka Horváth János, titkár Pogány Béla, n. s. titkár Szabó Miklós, fõjegyzõk J. A. Metz és W. Clyde Grubbs, magyar ügyész és közigyzõ Dobó István, orvos dr. Király L. Béla, ellenõrök Kovács Rudolf, Stugner János, igazgatók Pittsburgban Osztróczy Mihály, Horváth János, Magyar András, Wághy, Horváth János, Trugener Antal, Cresswell és vidékén Kollejár István. Travelsky és vidékén Kránitz Kálmán. Flemingspark és Pittokban Kuruc Vendel. Bruceton és vidékén Kánya Gábor. MeKeesRocksban Henyel Béla és Szabó Miklós. McKeesportban Kánya Gusztáv. Trugener Antal. Preston, Kányai Gusztáv. Irvingben Bohodi Ambrédgeben Szabó János. Irvinben Bohodi István. Dunkirben Simon József. New Brightonban Göröcs Kálmán és Józsa Izsák. Duquesneban Gogolya András, Kolozsi József és Drága János. Coleyban (Castla Shanon) Báthory István. Leechburgban Soltesz János. Ribleyben Mitró János. Preston, Burdinen és vidékén Góci Imre. Pricedalem Kránszkyk András. Coal Bluff-Shire Oskos Hershold István. Whitesetten Zohon Zalmond. Coal-Center és vidékén Katona Menyhért. Wickhavenben Szabados István. W. Leisenringben Elek András. Uniontownban Matulay Zoltán. Lyndonban Dobó László. Expediten Szunyoch Ferencz. Vintondale Olesánski Lajos. Blackburnon Sárl Antal. Adelaiben Mitró György. Leisenringben Vity János. Star Junctionban Köles István.

THE STAR BOOK BINDING CO.,
Alapítvány: 153 East 4 Street
NEW YORK.
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
— JUTANYOS ÁRAK. —

HÁZASODNI
akarna egy New Yorkban élõ müvelt magyar ember, aki feleségének gond nélkül megélhetést biztosít. Gyermekek nélküli özvegyasszonyok elnyhben részesülnek. Ajánlatok így czimzendõk: Páros let e o. Bevándorló, 327 East 13 str., New York.

18 éve fennálló banküzlet
PEARL JOZSEF, bankháza
FÖZLET: 319 East 3rd Street.
FIÓKUZLET: 801 E. 3rd St., Oak cor. SOUTH BETHLEHEM, PA.
Az összes hajóvonalak törvényes képviselõje. Pénzküldeményeket a világ minden részébe legelőcsbban és legbiztosabban küld. Bármiily porgást, ugy óhazal, mint itteni dolgot elküld. Közjegyzõi okiratokat törvényesen hitelesít. Utaligazításokat ingyen ad.

NAGY AZ GRÖM
Amerika minden magyarlaka helyén, mivel megjelent az
ANGOL-MAGYAR TANÍTÓ ÉS ISKOLAJA

czimű könyv. Ez az egyedüli Amerikában megírt és kiadott, tökéletes és helyes kiejtéssel ellátott, szabadalmazott rendszerű nyelvtan. E könyvből átvett kiejtéssel magánuton — tanító nélküli — megtanulhat angolul beszélni és olvasni és felvilágosítást nyerhet az amerikai életben hasznos tudnivalókról is. Az általánosan ismert szerző tizenegyzööt sikeres tanítói működése legelőcsbb bizonysági és hirdetés valóságosa iránt. A mű ára postadíjjal együtt KÉT DOLLAR TIZ CENT, mely összegre a szerző ezen címzetre küldendõ:
ISIDOR BRAUN
2554 EAST 43 ST., CLEVELAND, O.